

Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

1999. március

Ára: 58 Ft

V. évfolyam, 3. szám

Petőfi Sándor

1848

Ezernyolcszáznegyvennyolc! az égen
Egy új csillag, vérpiros sugára
Életszínt vet a betegségében
Megalványult szabadság arcára.

Szent szabadság újabb megváltója
A másodsor súlyedt embereknek,
Drága élted miljom s miljom ója,
Ne félj, téged nem feszítenek meg.

Elbuvék a békeség galambja,
Fészke, mélyén turbékolni sem mer;
Háborúnak ölyve csattogtatja
Szárnyait a légben vad örömmel.

Haj, ti gyávák, ti már is remegtek?
Ez csak kezdet, ez csak gyermekjáték...
Hátha mindazok beteljesednek,
Amiket én álmaimba láték?

Eljön, eljön az ítélet napja,
A nagy isten véritéletet tart,
S míg jutalmát jó, rossz meg nem kapja,
Már nyugonni sem fog addig a kard!

Pest, 1848. február

A tartalomból

Szent József ünnepe az apák napja?	2. oldal
Meghívó gyermeknapra	5. oldal
Könyvismertetés	5. oldal
Nemzeti dicsőségünk	6-7. oldal
1999. évi költségvetés	8. oldal
Katedra	10. oldal
Agrártámogatások '99. II. rész	12-13. oldal
Suli-hírek	14. oldal
Húsvéti játszóház	15. oldal
Aranykincstár	17. oldal
A nagyszerű kupaszereplés	19. oldal
Sport	20. oldal
Iparos melléklet	

Böjt vagy fogókúra?

A kereszténység központi ünnepe, Húsvétra készülünk immáron három hete, hamvazószerda óta. Ezt a negyvennapos időszakot nevezi népünk „Nagyböjt”-nek. Nem mintha a böjt lenne a lényege, de az is hozzátartozik. Régen, amikor még egészen mások voltak az életkörülmények, a böjti gyakorlat volt külsőleg is érzékelhető megnyilvánulás. Ma már a külső mellett a lelki, a belső kap nagyobb hangsúlyt. A böjt, mint az Isten felé fordulás, a Hozzá való visszatérés, a szívbeli megtérés bibliai alapokon nyugszik.

Az ószövetségi zsidó ember úgy érezte, hogy az Istenhez való ragaszkodását az **imádság**, a **böjt** és az **alamizsnálkodás** hármasságával tudja kimutatni a legjobban.

Az imádság, az Istennel való személyes kapcsolatra utal a böjt, az önfegyelem jele, az ember önmagához való viszonyának a rendezése, az alamizsnálkodás (segítés a rászorulóknak) pedig a másik ember felé való megnyilvánulás. „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.” - szól a főparancs második része.

Jézus Krisztus is ezt a hármast említi és ajánlja követőinek, rámutatva, hogy Isten előtt csak az kedves, ha ez belső őszinteségből táplálkozik, és nem álszent látszattól. Az Egyház évezredek gyakorlata magáévá tette az ember bűnbánat tartásának ezeket a formáit, különösen a húsvéti előkészület, a szent negyven nap idején. A böjt tehát nem áll magában, hanem az imádsággal és az embertárs gondjainak megosztásával együtt jelzi az ember készségét, hogy életét beleilleszti Isten rendjébe, a szeretetbe.

A böjti fegyelmet az Egyház külön is megfogalmazta. **Szigorú böjtnek** nevezzük azt, amikor hamvazószerdán és nagypénteken hústól és húsételektől tartózkodunk és csak háromszor veszünk magunkhoz ételt. A három étkezés közül egyszer szabad jóllakni. E szigorú böjti nap alól felmentést kapnak a kisgyermek, súlyos betegek.

Átalakult a hústól való megtartóztatás rendje is. Elyben az év minden péntekjén megmaradt a hústól való tartózkodás Jézus halálának emlékére. A nagyböjt péntekjein előírja az Egyház a hústól való megtartóztatást. Az év többi péntekjein is meg lehet tartani, de ha ez valami oknál fogva nem lehetséges, akkor helyette, a segítőszereket cselekedeteivel, imádsággal is eleget tehet a kötelezettségnek. Lehet választani olyan lemondást, áldozathozatalt, jócselekedetet, amely személyi helyzetének a legjobban megfelel. Csak néhány példa: lemondunk a napi édességről, kevesebb cigarettát szívunk el, nem kapcsoljuk be a TV-t, fegyelmezzük nyelvünket... stb.

Mennyi mindent megtesz egy birkózó azért, hogy helytálljon a versenyen. Mennyi áldozatot hoz egy színész, hogy a színpadon jól szerepeljen. Lehetne sorolni a példákat. Mennyi áldozatot hozunk a múlandó dolgokért... de ha az örök és isteni értékekért kell az áldozat, máris fanyalgunk. A nagyböjti idő **edzés** s ennek a lényege közelebb kerülni Jézushoz. A nagyböjti idő napjai nagy esélyt adnak nekünk, hogy komolyan vegyük Jézus követését. Iszonyatos energiákat pazarolunk tűnő dolgokra, porrá váló valóságokra. S egyszer csak homlokunkon a hamu - a múlandóság mementója - és megkérdezi tőlünk: mi a fontos számodra? mire pazarolod életedet? Jézus figyelmeztetett arra, hogy számot kell adnod magadról, s olyan szegény leszel, mint egy üres csigaház! Jézus nem ijesztget, hanem a fontossági sorrend betartására buzdít.

A keresztény ember böjtje nem fogókúra. Hisz a fogókúra indítékai általában egészségügyi, vagy kozmetikai, de lehet hiúsági is. A hívő ember böjtjét, bűnbánatát a Krisztus iránti szeretet indítja el. A böjt, ha nem viszik túlzásba, egészséges, erősíti az akaratot és lelkiileg szabaddá tesz. A józan, egészséges vallásosság mindig az egész embert szolgálja.

Szurovecz V. Ernő

Szent József ünnepe az apák napja?

Március 19-én, Szent József ünnepén van az apák napja - csak meg kellene tartani. Nem szabad lenne megfeledkezni a családapákról, akiknek védőszentje Szent József, a názáreti ács, a Szent család őre, Jézus nevelőatyja és gondviselője. Ezt a megemlékező napot nem kell kitalálni, hanem elég egyszerűen tudomásul venni egy kis figyelmet szentelve azoknak, akik vállalták az apaság hivatását. Szülőfalumban az volt a szokás, hogy elsőáldozás alkalmával a két szülő vezette gyermekét az oltárhoz és az első áldozáshoz. Mind a szülő, mind a gyermek számára csodálatos élmény volt. Mivel az élet viharában sok házasság hajótörést szenvedett, így a szép és ősi hagyományt fel kellett adni.

Az apaság tehát az Istentől kapott élethivatás, amely a családi életben valósul meg, és a gyermek élteben pótolhatatlan. A Teremtő Isten egy édesapát szánt minden embernek, akinek szeretetéből életünket kaptuk, és aki kenyérkeresőként, önfeláldozó szeretetével és gondoskodásával kísérte életünket, felnevelt, az életútra bocsátott, és azután sem feledkezik meg rólunk.

Megkérdeztem egyszer egy 5 éves fiút: tudsz-e imádkozni? Szülei válaszoltak a kérdésemre. Igen tud, és be is mutatja. A gyermek ránézett édesapjára és így szólt: „Tudok imádkozni, de csak apu után imádkozom el a Mi Atyánkot.” Elimádkozta. Hibátlanul és szépen, de közben mindig végig az édesapját nézte, mert tőle remélt biztonságot. Ez az, amire ma oly nagy szükség lenne, különben is a mai társadalmunkban. Ez a gyermek apjára nézett, mint példaképére és mindenben követi apja pozitív tulajdonságait.

Sajnos sokkal több az ellenkező példa. Egy kis lány el-

mesélte, hogy otthon, amikor ebédelni akart, imádkozott. Apja kinevette és megjegyezte: „Milyen új stószokat tanultatok már megint a hittanórán?” Milyen káros, romboló a gyermek lelkére nézve az ilyen apai megjegyzés, a negatív szülői magatartás. A példaadás helyett, lerombolja a gyermek lelkében mindazt, ami emberi méltóságunkhoz hozzátartozik. Lehetne sorolni a negatív példákat, gyermekek vallomásait... „Az én apám úgy sem fog eljönni a templomba... Nem tudok imádkozni, apám sem imádkozik soha...!”

A gyermekek akaratlanul is elárulják, milyen szerepet tölt be az ima a családi életben. Pedig a közös családi ima olyan a családnak, mint az emberi szervezet életben maradásának a légzés.

Az ezredfordulóra készülő kereszténység az idén az Atyának (a mennyei Atyának) szentel nagy figyelmet, aki Szent József szerető gondoskodására bízta egyszülött Fia földi életét. Jézust úgy ismerték kortársai, mint a názáreti ács fiát. Szent József vállalta és maradéktalanul teljesítette az Istentől kapott nevelőapai hivatását. Meghitt, meleg otthon biztosított a gyermek Jézusnak. Keményen dolgozott a mindennapi kenyérért. Oltalmazta, védte a rábízottakat. Védelmet és menedéket biztosított Mária és a kis Jézus számára. A Szentírás (Biblia) ezért az igaz ember kifejezéssel tisztelte meg. A gyermek Jézus feltekinthetett a nevelő apjára Szent József-re. Abban a földi családban, amelynek József volt a feje és a kenyérkeresője, béke, megértés, nyugalom, biztonság, kölcsönös szeretet és együttérzés uralkodott.

És manapság? Mekkora szükség lenne erre a józsefi lelkületre a családi életben! Közéleti emberek nem szívesen beszélnek a családi éle-

tükről, hiszen nincs idejük!!! a családjukra. Mentegetőzve szokták mondani, hogy majd a nyári szabadság alatt két hétig együtt lesz a család, de ők megértők a családjuk iránt és mindenben gondoskodnak róluk. Két hét, az év 52 hetéből! Jó lenne, ha a családfők a szükséges munka, a mindennapi tevékenység mellett sokkal több időt szentelhetnének övéiknek.

A feleség elvárja a figyelmeséget, a gyermekek is igénylik közelségüket, szeretik, ha együtt játszhatnak az apuval, ha kérdéseket tehetnek fel neki, ha örömeiket-bánatukat megoszthatják vele, ha átölelhetik, megszerethetik és közelségét élvezhetik.

Az apák napja! Mindannyiunkat emlékeztet arra, hogy több figyelmet szenteljünk nekik. Nem a nagy ajándékozás, a költséges napjának kell lennie, hanem a megbecsülésé, az odafigyelésé és a háláé. Becsüljük meg a családfők méltóságát, s ha kell állítsuk vissza a tekintélyüket. De erre a tekintélyre méltóak is legyenek. Vajon hová vezet az „apátlan társadalom”? Nem kell bevezetni az „apák napját”, csak meg kell őket is ünnepelni - Szent József ünnepén - és próbáljuk felhívni a figyelmet arra, hogy apai, családfői szerepükre igen is szükség van. Imádkozzunk értük is, szeressük őket is, hogy ők is szeret-hessék családjukat.

Szurovecz V. Ernő

ANYAKÖNYVI HÍREK HALÁLOZÁS

1. NAGY GYÖRGYNÉ BENDE ERZSÉBET Bajcsy Zs. u. 25. szám alatti lakos hosszú betegség után február 19-én elhunyt. Élt 88 évet. Gyászolják: testvérei gyermekei és rokonsága.

2. SZÉCSI JÁNOS Szent Imre u. 32. szám alatti lakos rövid betegség után február 27-én elhunyt. Élt 84 évet. Gyászolják: fia, leánya, unokái, dédunokája és rokonsága.

3. SUDA PÁLNÉ CSÍK ILONA Ságvári u. 2. szám alatti lakos, február 27-én elhunyt. Élt 88 évet. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokák az ükunokák és rokonsága.

4. SINKA JÁNOS Prohászka u. 40. szám alatti lakos, hosszú betegeskedés után február 27-én elhunyt. Élt 56 évet. Gyászolják: felesége, fia, leánya, menyee, veje, unokája, édesanyja, testvére, felesége édesanyja, feleségének testvérei és az összes rokonsága.

**Nagyböjti lelkigyakorlatunkat
március 25-én, 26-án és 27-én este 5 órakor tartjuk.**

REFORMÁTUS HÍREK

Körzeti gyülekezeti találkozón voltunk Szarvason

Március 27-én hat gyülekezetből hetvenen gyűltünk össze a sarvasi református imaházban, ahol az általunk is jól ismert holland lelkipásztor, Peter Baas és egy presbitertársas is szolgált közöttünk. (A szünetben megtudtuk, a has-seltiek idén nyáron is eljönnek a gyermekhetünkre. Az már biztos, hogy Ali és Bram Verhoef, az első hetek holland vezetői ismét közöttünk lesznek.)

Az énektanításnak köszönhetően szépen szálltak a zsoltár hangjai Isten felé, igaz néha holland akcentussal, mert a mi férfaink - ha énekről van szó - mintha szemérmesen háttérbe vonulnának. Az éneklés után Cs. Kis Andor csorvási lelkész az áhítatban

hangsúlyozta, nem csak a mi szólunk énekünkben Istenhez, hanem Isten is szól hozzánk. Példáival személyessé tette, mit jelent és milyen csodát terem, ha meghalljuk Isten szavát és engedjük bennünk is megvalósulni akarátát.

Valamennyien szeretnénk, ha gyülekezetünk aktív és teherbíró közösség lenne. ennek érdekében nem saját elképzeléseinkhez kell, hanem Isten gondolatához kell alakítani egyházunkat. Csak a forradalmak mennek végbe gyorsan, a reformációhoz, az isten szerinti változáshoz idő kell - hangsúlyozta a holland lelkész. Fontos megvizsgálni, milyen is a gyülekezetünk, és milyennek szeretné azt Isten látni. Az általános egyházké-

pet egyszerű ábrával le is rajzolta:

Isten
|
lelkész
|
presbiterek
|
egyháztagek

Ilyennek kell lennie? - kérdezte. Miután többen helyeselték, kinyitotta a bibliákat és arról olvastunk, hogy: A vezetésben bevált **presbiterek** kétszeres megbecsülést érdemelnek: első sorban azok, **akik az igehirdetésben és a tanításban fáradoznak.** (1Tim. 5.17)

A közöttetek levő presbitereket tehát kérem én, a **presbitertárs...** *legeltessétek* az Isten közöttetek levő nyáját... (1Péter 5.1)

Viseljetek gondot tehát magatokra és **az egész nyájra**, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek, hogy *legeltessétek* az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett. (Ap-Csel. 20.28)

Tehát az igehirdető helye nem a presbiterek fölött, hanem a presbiterek között van. Ő a primus inter pares - az első az egyenlők között. Ezért Péter apostol, Krisztus szenvedésének tanúja nem lelkészként, hanem presbitertársaként kéri a presbitereket Isten népe, az egyház pásztorolására, amiből az is kitűnik, hogy a gyülekezet lelki építése a lelkész és presbiterek közös feladata kell, hogy legyen.

(folytatás a következő oldalon)

Egy másik képében velencei gondolat rajzolt a táblára. Tapasztalata szerint sok gyülekezet hasonlít a velencei gondolához, melybe beül a gyülekezet, helyet foglalnak a megválasztott presbiterek, és a lelkész pedig odaáll a tatra, és hajtja előre a csónakot. Amíg a „gondolás” bírja, látszatra nincs különösebb baj, főleg ha még énekel is hozzá. Azonban ha kifárad, lelassul majd megáll a gyülekezet gondolája, és már nem lesz változatosság, „láttnivaló” és a „turista” gyülekezet kiszáll, elhagyja az egyházat vagy keres magának egy másik „csónakot”, melyben még bírja a gondolat. Aki csak passzívan ücsörög és őrzi régi helyét a padban, és mást nem csinál, az nem tölti be Istentől való küldetését.

A helyes gyülekezeti modellt a többpár evezős hajóval szemléltette, ahol mindenki kezé-

ben van evező, mindenki húz, és az evezősök összehangoltságáért, a célirányban tartásért a kormányos, a lelkész, „az első az egyenlők között” a felelős. Jaap van der Veen a presbiteri szolgálat gyakorlati oldalát vizsgálta meg. Náluk 25 presbiter van az 1200 fős gyülekezetben, melynek 80-90%-a részt vesz a vasárnapi istentiszteleten, illetve hétközi alkalmakon. Így egy presbiterre 10-12 család esik, akiket rendszeresen látogat, tájékozik életükről, tanácsot ad, segítséget nyújt. Az ő felelőssége, hogy senki se maradjon segítség és támasz nélkül, a beteggondozót elhívja, a kórházi segítségnyújtáshoz embereket szervezzen, a komolyabb lelki gondok megoldásához a lelkésztől tanácsot, vagy közös látogatást kérjen. A presbiternek mindenről tudni kell a gyülekezet-

ben, így arról is, mennyire veszi igénybe a lelkészt a munkája, biztosított-e a megélhetése hivatalához méltó módon, meg tudja-e vásárolni a munkája jobb végzéséhez szükséges szakkönyveket. Minden döntést a gyülekezet életéről - anyagi és lelki jelleget - a presbitérium hoz és viseli a felelősséget. Ez a munka nagyon sok időt igényel. Egy presbiter legalább heti egy napon, vagy 3-4 estén keresztül dolgozik a gyülekezet érdekében. A nagy leterhelés miatt csak 4 évre választanak presbitert, és egy átdolgozott ciklus után kötelező két évet pihenni, és csak azután lehet valaki újból presbiterre választani.

Az elméletről és a gyakorlatról szóló előadások számtalan kérdést vettek fel, nagyon sok volt a hozzászólás.

A gyülekezetek beszámoltak ideai terveikről, mit akarnak

tenni közösségük lelki épüléséért. Tőlünk Arnóczy Ferencné számolt be a már elkezdett változásokról, a tervezet programjainkról, a gyermektábor indításáról, és meghívta körzetünk gyülekezeteit Békésszentandrásra.

Örömünkre elfogadták meghívásunkat, és így késő tavasszal mi lehetünk a házigazdái a következő találkozásnak Békésszentandrason, ahol reménység szerint az a Kis Sándor ny. református lelkész is szolgál közöttünk, aki Békésszentandrason exmisz-szusként kezdte meg lelkészi szolgálatát 1948-ban.

Az együttlétünket imaközöséggel zártuk be, azonban többben még sokáig ott maradtak beszélgetni. Köszönjük a szarvasiak vendégszeretetét.

A békésszentandrasi konferencia megrendezéséhez kérjük az egész gyülekezet segítségét.

Egy presbiter

HIBAIGAZÍTÁS

„Lezárult a református iskola kárpótlási ügye” című írásunkban tévesen adtunk meg két évszámot. Az ezeket tartalmazó mondatok helyesen így hangzanak: **1993. június 30-án** július 14-i fizetési határidővel a Tessedik Sámuel Mezőgazdasági Szövetkezet 12.500.000 Ft értékben kiszámlázza a kastély és a konyha vételárát az önkormányzatnak. **1993. december 20-án** (sic!) írja csak alá az önkormányzat az egyházzal a kárpótlásról szóló megállapodást!!!

A hibáért elnézésüket kérjük.

Ünnepi gyülekezeti alkalmaink:

március 28., 9.00: virágvasárnapi Istentisztelet
március 29., 16.00: bűnbánati Istentisztelet
március 30., 9.00: bűnbánati Istentisztelet
április 2., 9.00: nagypénteki Istentisztelet
április 4., 9.00: úrvacsorai Istentisztelet Húsvét I. nap
április 5., 9.00: Istentisztelet Húsvét II. nap

Szeretettel hívjuk Önöket gyülekezeti alkalmainkra.

Minden kedden 10.00-11.00 óra között fogadóórát tartunk a parókián.

Meghívó gyermeknapra

Békésszentandrasi református parókián
1999. március 27-én (szombat)
9.30-13.00 óráig
húsvéti gyermeknapot tartunk.

Szeretettel várjuk az érdeklődő gyermekeket.

MOZGÁSKORLÁTOZOTTAK FIGYELEM!

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményei ügy, mint

- személygépkocsi szerzési,
- személygépkocsi átalakítási, valamint
- közlekedési támogatás

iránti kérelmet a feltételek (jogosultság) fennállása esetén a Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájában **1999. április 30-ig** lehet benyújtani.

A kérelemhez mellékelni kell a jövedelemigazolásokot (nyugdíjszelvény, kereseti igazolás), érvényes vezetői engedélyeket, szállítást végző személy érvényes vezetői engedélyét, munkatanulói viszony igazolását.

MAGYAR NÉPSZOKÁSOK, HIEDELMEK

Március - Tavaszelő - Böjtmás hava

Az első tavaszi hónapunk, az újjászületés hónapja. A természet kinyílik, zöldül fű, fa, virág, a madarak is vidámabban énekelnek, az emberek a hosszú tél után a szabadba vágyanak.

Egy régi mondás így szól a márciusról: „Böjtmás hava legyen száraz, kedvez ez a gyümölcsfának: termővé tesz minden ágat.”

A hónap első nevezetes napja Tamás (március 7.) - szerelemjósó nap. Ha a lány azt akarja megtudni, merről jön a vőlegénye, akkor Szent Tamás napjának éjjelén zörgesse meg a kaput, s amerről vastagabb kutyaugatás hallatszik, onnan várhatja.

A Gergely-járást (Gergely: március 12.) IV. Gergely pápa 1830-ban rendelte el Nagy Szent Gergely tiszteletére, mert elődje jelentős intézkedéseket hozott az iskolaügyért. Ez alkalomból a gyerekek tanulótársakat verbuváltak. (Ebben azonos alakra épül a Balázs-járással, a Gergely-járás azonban régebb keletű.) Énekekkel dicsérték tanítójukat és az iskolát. Házról-házra jártak, az ajándékokat megosztották tanítójukkal, aki ebből megvendégelte tanítványait.

Március 15.* - Nemzeti ünnepünk. Az országban több helyen szokás volt, hogy ünnepi alkalmakkor szabad helyen tüzet gyújtottak. Ilyen alkalom volt ez a nap is, amikor úgynevezett „szabadság tűz” lobogott a házak udvarán.

„Hárman-négyen összejöttek egyegy udvaron szomszédok, meggyújtották a tüzet és körülülve idézgették az 1848-49-es

eseményeket, főként Kossuthot emlegetve, Kossuth-nótákat dalolva. Eleinte csak férfiak mehettek az ilyen tűzhöz, később odaengedték a fiúgyermekeket is, aztán pedig az egész háznép jelen volt a tűzgyújtásnál... Ezzel a szokás tartalma is megváltozott, egyre inkább a szórakozást szolgálta.”

Guzsalyütő Gertrúd (március 17.) napja a gazdasszonyokat figyelmeztette, be kellett fejezni a téli munkának számító szövést, fonást, mert itt a kerti munka ideje.

„Sándor, József, Benedek (március 18., 19., 21.) zsákban hoznak meleget!” - harsogják a gyerekek március közepén. Bizakodó időjósó napok. József napjára várják a fecskék érkezését, amely a tavasz biztos jele. Ugyanakkor szépségvarázsló nap is, a szeplők eltüntetésére a fecskék megpillantásakor szeplőt hánynak, dobáló mozdulatokkal a gyerekek a következő mondókával: „Fecskét látok, / Szeplőt hányok, / Selymet gombolyítok.”

A szeplő a fecske tojására száll, azért olyan pettyes.

„Ha Józsefkor fúj a szél - még sokáig útra kél! - tartja a mondás. A Benedek napi mennydörgés szárazságot hoz. „Ha e hóban (hónapban) mennydörgést hallasz, szeles és bő időt jelent.”

Több helyen úgy tartják, hogy Gábor (március 24.) már a káposzta magját is veti.

Gyümölcsoltó Boldogasszony napja (március 27.) pedig a szemzés és az oltás idejét jelzi.

Molnárné

Könyvismertetés

Örömmel vettük a Szentandrási Híradó februári számának negyedik oldalán megjelent „Nemzeti dicsőségünk” díszalbum első cikkének megjelenését.

Az első írás Hock János tollából került e nemesveretű könyvbe, mivel ő volt a könyv összeállítója és szerkesztője. Ez a díszes album a múlt század végén a honfoglalás ezredik évfordulóján látott napvilágot. A községi könyvtárban lévő könyv pedig ennek hasonmás kiadása, amely a múlt évben jelent meg.

Úgy gondolom, hogy Hock János személyét be kell mutatni az olvasónak, mert a híradó megjelenése után, ez kérdésként vetődött fel.

Hock János (1859-1936) katolikus pap (Budapest-kőbányai esperes-plébános), függetlenségi párti országgyűlési képviselő, kiváló hit- és politikai szónok. 1918. október 31-től a Magyar Nemzeti Tanács elnöke, november 26-án ő proklamálta Magyarországot függetlenségét és köztársasági államformáját. 1919-től 1933-ig külföldi emigrációban élt. Önkéntes hazatérése után bebörtönözték.

Az alábbi években megjelent három könyve, mely nekem is tulajdonomban van:

1931. Virágmesék (felnőttek számára)

1935. Börtönvirágok

1937. Az ember könyve

A Börtönvirágok c. könyvében a következőket írta a „Nemzeti dicsőségünk” c. könyvvel kapcsolatban: „Ma is itt volna az ideje egy nemzeti kiengesztelésnek. A hitélet kölcsönös megbecsülésének és a politikai ellentétek kiegyenlítésének, mert ha ez a haza elpusztul, vele pusztulnak nemcsak a valóságok, hanem a politikusok is.

Már 1848-ban megírta Arany János: Ha minket elfúj az idők zivatarra: Nem lesz az Istennek soha több magyarja!

Ezért állítottam én is 35 évvel ezelőtt a magyar művészek és írók alkotásaiból össze egy díszalbumot „Nemzeti dicsőségünk” címe alatt. Benne az egyik cikkemben a mi dicsőséges fejedelmünknek Rákóczi Ferencnek az apológiáját írtam meg. Felvettem az eszmét, hogy ennek a legnagyobb magyarnak a porladó tetemeit hozzuk haza Rodostóból. Szavaim visszhangot keltettek és az Ige testté lőn!

Ha nem lettem volna lekötve börtönöm bilincseihez, bejártam volna ezévből is az országot, hogy még egyszer lángra szítsam a hervadó parazsat. Miért ne szentelhettük volna ezt az évet, amely az ő halálának és örök halhatatlanságának a 200 éves emlékünnepe az Úr békéjének és a nemzeti kiengesztelésnek az ünnepévé? Ne csináljuk új Rodostókat! Tárjuk ki karjainkat minden hazáját önzetlenül szerető magyar testvérünk előtt. Szeresünk jobban a mi közös édesanyánkat: a Hazát, mint ahogy gyűlöljük egymást.”

Íme, így írt ő a fentebbi könyveiben és az általa összeállított díszalbum lapjain is.

Reméljük - ahogy a szerkesztőség ígérte -, a mos indított sorozatból nemcsak a könyv íróit, hanem nemzetünk történelmi nagyságát és nagyjait megismerjük. Ajánlom, hogy a könyvtárban lévő díszalbumot minél többen tekintsék meg, bizonyosan maradandó élményben lesz részük.

Szabó Imre

Az olvasók nevében köszönjük Szabó Imre értékes kiegészítését.

Hock János

NEMZETI

...És fölkerelkedék pitymallatkor Nimród két dali fia: Hunor és Magyar s útközben vadászatván, mentek, mendegéltek elébb, elébb, nyugat felé. Szemmel be nem lephető végtelen nagy rónaságon vitt keresztül újak s közbe-közbe rengeteg erdőségekre jutottak, melyek tele valának vadakkal. Meg is sokallották, annyi volt a vad. Bölénybikák, szarvasok, őzek ott legelésztek a tisztáson: nem bántották. Jobban esett, ha egy-egy vadat külön vehettek üzőbe. És megpillantának egy olyan vadat, amelyet még soha. Szarvas volt ez, csodaszép, melyhez hasonlatost emberi szem még nem látott. A két ágas-bogas szarva össze volt fonódva s lebegett a feje fölött, mint egy koszorú. A két szeme feketéllett, ragyogott, mint a fekete gyémánt. A dereka karsu, hajlékony, mint a lengő nádszál s szaladván, nem látszott érinteni a földet.

- Nézd, öcsém, Magyar, csodaszép egy szarvas! - kiáltott Hunor.

- Csodaszép, csodaszép! - kiáltott Magyar is. - Utána!

Szaladott a csodaszép szarvas, mint a sebes szélvész, utána Hunor és Magyar s velük száz dali legény. Tisztásról sűrűbe, sűrűből tisztásra, hegyeken föl, vizeken át. Hol eltűnt, hol felbukkant a csodaszép szarvas: csalta, csalogatta Hunort és Magyart. Habba keveredtek a vitézek paripái, mind lassabb, lassabb lett a vágatásuk, de Hunor és Magyar nem hagyták félbe az üldözést. Réggeltől alkonyatig üzték. Hiába. Leszállt a nap s a csodaszép szarvas eltűnt egy ingoványos helyen, sűrű nádas rejtekébe. De ha a csodaszép szarvast meg nem is foghatták, elvezette őket ez olyan szép földre, amelyet még nem láttak. Szépséges szép sziget volt ez, köröskörül, ameddig a szem ellátott: erdők és folyóvizek. Övig gázoltak fűben és virágban. Nagy terebélyes fák adtak pompás gyümölcsöt és enyhe árnyékot. A vizeknek színén kicsiny és nagy halaknak ezrei uszkáltak s játszadoztak a nap verőfényében.

- Be szeretnék itt maradni örökre! - mondá Hunor árado-

zó szívvel. Hát te öcsém, Magyar?

- Én is bátyám, én is!

És ott maradtak. S im, amint egy napon kalandoztak a nagy rónaságon, mit láttak! Egy nagy csapat leány, egyik szebb a másnál, ott tánczolt karikába-körbe, egy csörgedező forrásnak a tövén. Lehetek százan, ha nem többen s a körnek közepén két leány lejtett, de olyan szép, mind a kettő, hogy a napra lehetett nézni, de járók nem. Dulnak, az elánok fejedelmének gyermeke volt ez a két leány. E kettőt rendelte Isten Hunor és Magyar élete párjául. S választottak a többi vitézek is.

- Te az enyém, én a tied; ásó, kapa válaszszon el minket!

Ez volt az esküjük. És Isten megáldá frigyüket s szaporodtak ivadékról-ivadékra. Ugy elszaporodtak, hogy nem volt elég nagy a szép sziget Hunor és Magyar nemzetségének. Új hazát, ennél nagyobbat kellett keresniök. Fölkerelkedett hát mind a két nemzetség, vándoroltak hegyeken, völgyeken, erdőkön, mezőkön keresztül s addig mentek, mendegéltek, míg Szittyaországba nem értek.

Na, ez jó darab föld volt, ezen elfértek, pedig laktak ottan más népek is, még pedig rég időktől fogva. Nem is fogadták ezek nagy örömmel a jövevényeket. Hanem Hunor és Magyar ivadékai nem sokat kérdezték, elfoglalták az országot s felosztották száznyolcz részre a száznyolcz nemzetség között. És nem is láttak szükségét sokáig, míg ez a száznyolcz nemzetség is még erősebben el nem szaporodott. Szűk lett nekik szittyaország is. Akkor aztán összeültek a nemzetségek vezérei s tanakodtak, hogy merre vezessék a népet. A hún nemzetségek vezérei azt javallották, hogy menjenek nyugat felé; a magyarnemzetségek vezérei meg azt, hogy inkább menjenek vissza az őshazába, honnét eleik: Hunor és Magyar elszakadtak. De Hunor ivadékai mondták: hiába mennénk vissza, már ott sem férnénk el; menjünk csak nyugatnak, majd a jó Isten elvezérel olyan hely-

re, ahol a világ végéig lakhatik a hún s a magyar nemzetség.

- Hát menjetek el ti! - mondták a magyarok - mi itt maradunk. Ha találtok elég nagy földet, adjátok hirül s utánatok meggyünk. Ha nem találtok: forduljatok vissza.

Összeszorulunk, ahogy lehet. Kicsi helyen is megférnek, kik egymást szeretik.

Helyeselték mindannyian ezt a beszédet. Menjenek a húnok, maradjanak a magyarok. Hanem mikor éppen indulóban voltak, búcsuzkodtak, megszólal Atila, Bendeguznak fia: Hát az Isten kardja kié lesz ezután? A húnoké-e, vagy a magyaroké?

Mert tudjátok meg, hogy mikor a húnok és magyarok elfoglalták Szittyaországot, egy kardot szenteltek Istennek, ki megsegítette, hogy legyőzhessék az új haza népét. Ezt a kardot Isten karadjának hívták, jussa volt rá minden nemzetségnek. Azt mondták a táltosok: míg ez a kard meglesz, ne féljetez semmiféle népektől, veletek az Isten.

Elészólították a bölceket; tegyenek igazságot. Három nap s három éjjel tanakodtak ezek és azt határozták: adják a kardot egy világtalan ember kezébe, az hétszer egymásután penderitse meg, a hetedik penderítés után ejtse ki a kezéből s ha nyugot felé esik, vigyék a húnok, ha kelet felé, maradjon a magyaroké.

Ebbe mind belényugodtak. Elvezettek egy ősz, öreg, világtalan embert, az hétszer megpenderíté a kardot, hetedik penderítés után kiejtette kezéből, de - halljátok csudát! - a kard nem esett le a földre. Hirtelen rettentő forgószél kerekedett, fölkapta a kardot s repítette magával, vitte, vitte nyugot felé s egyszerre csak eltűnt a messzeségben...

- Lássátok, lássátok, - mondá az ifju Atila - az Isten is azt akarja, hogy nyugotnak menjünk. Ne búsuljatok a kard után, megtaláljuk mi azt s hogyha megtaláljuk, hirül adjuk nektek: jertek ti is, jertek! És elindultak a húnok nagy reménykedéssel. Elől ment az öreg Bendeguz, két oldalán két dali fia: Atila és Buda. Utá-

nuk tenger nép, ki lóháton, ki gyalogszerrel. Meg-megállapodtak erdőn, mezőn, folyóvizek mentén, megvizsgálták a földet, a vizet, a merre haladtak, de nem találtak kedvökre valót, míg a Duna s Tisza közé nem értek. Ez a föld tetszett nekik erősen. Egy szóval-lélekkel mondták: nem megyünk tovább, itt maradunk. De még le sem telepedhettek, jött rettentő nagy sereggel a vasfejű Detre. Messze földről hívták segítségül a megrettent népek, akik itt laktak a Duna s a Tisza mentén. Mint két fekete felleg, úgy csapott össze a két sereg s a hogy összezsaptak, kiáradt a Duna, annyi vér folyt belé. Ha kiáradt, nem áradt hiába. Győztek a húnok, övék lett a szép tartomány. És telt, mult az idő, éltek a húnok békeségben, nem is gondoltak hadakozásra, ámde Atilának nem volt nyugodalma. Kicsi volt neki a Duna s Tisza köze: meg akarta hódítani az egész világot. Mondta Bendeguz:

- Ne is gondolj erre, fiam, míg az Isten kardját meg nem találod. Hiába a nagy víztéséged, ha nincs veled Isten.

Eközben meghalt Bendeguz s a húnok Atilát királyuknak választották. És ez naptól fogva különösen mindig az Isten kardja volt a fejében. Hej, csak megtalálja!

S im egyszer oly csudálatos álmod lát, hogy nem tudja megfejteni, mit jelenthet az. Hivatja a táltosokat s elémondja nekik:

- Hallgassatok ide: mi csudálatos álmod láttam ma éjjel. Mintha fényes nappal történt volna, úgy emlékszem rá: egy ősz öreg ember szállott le hozzáam a levegő-égből s egy ragyogó kardot kötött az oldalára. Aztán ahogy felkötötte, eltűnt, mintha föld nyelte volna el. Nézem, nézem a kardot s hát „ki világra” olyan mint az Isten kardja. S valamiképpen az Isten kardját szemünk láttára felkapta s s elvitte vala sebes forgószél, azonképpen engem is sebes forgószél kapott fel s vitt erdők, hegyek, végtelen rónaságok, rengeteg nagy városok felett. Én pedig, amint repültem, le-lesujtottam kardommal

D I C S Ő S É G Ū N K

s im, az erdők meghajoltak, folyók s tengerek kétfelé nyitak, a városok lángba borultak. Erre fölbredtem. Mondjátok, táltosok, mit jelent az álom? Eléállott Torda, a legvénebb táltos s mondá, amint következik: Felséges királyom, életem, halálom kezébe ajánlom, a te álmod azt jelenti, hogy megkerül az Isten kardja és te vele meghódítod az egész világot.

Hát ebben a szempillantásban szalad feléjük egy pásztorfiu nagy lelkendezve s mondja Atillának:

- Felséges királyom, a pusztán egy kardot találtam. Ihol, fogadd el én tőlem.

Nézi Atilla a kardot, megforgatja, villogtatja s ég, föld megzendült, akkorát kiáltott nagy örömben.

- Ez az Isten kardja, emberek! Nézik a táltosok, nézik Szitytyaországból jött vének s mondják ezek is: Ez az Isten kardja, ez!

Kérdé Atilla a pásztorfiut:

- Hol találád ezt akardot, fiam?

- Felséges királyom, mondá a pásztorfiu, amint a nyájam után mendegéltem, látom, hogy egy tavaji üsző „sajálja a lábát”. Nézem, mi baja lehet s hát vérzik az utóballába. Tünnödtem magamban: vajjon mi vérezheté meg, mikor gyenge hajlós fánál nincs egyéb a pusztán. Nézek erre, nézek arra s ihol egy kard hegyét pillantom meg a földben. Megfogom, hogy kihuzsam s im abban a szempillantásban láng csap ki a kard hegyén. Megijedtem, elszaladtam, de visszazentem s mit látok? A kard kipattan a földből s forog, forog, mintha szél forgatná. aztán egyszerre csak ellobban a lángja s a kard elterül a földön. Most már neki bátorodtam, visszamentem s fölvettem a kardot.

- Ez az Isten kardja, ez az! - kiáltották a népek.

- Ez az, ez az! - kiáltá Atilla, háromszor vágyán vele a négy anyaszélnek. És megrendelé, hogy tüzeket gyujtsanak mindenfelé Istennek, aki a kardját visszaadta nekik.

És beteljesedék a vén táltos jövendőmondása: Atilla meghódítja a világot...

Rege és irott történet együtt hirdetik a nagy világhódítást, Atillának és népének csudálatos tetteit, melyekhez hasonlatosról nem tud a világtörténelem. Isten kardjával kezében, küldetészerű hit hajtja előre: meghódítani az egész világot. A rémület és csodálat hangján emlegetik nevét: az egyik Isten ostorát látja benne, a másik dicsőíti benne a „nagy böles, hatalmas, gazdag és hőkezű, nagylelkű, emberséges és igazságos királyt, kinek párja sohasem volt és sehol nem található, kinek idvarában tizenkét király, hercegek és grófok szolgáltak s meg volt benne mindaz a kellék, miket a germánok képzeltek egy igazi királyban.” A Kaspi tengertől a Rajnáig, az Al-Dunától a balti tengerig Atilláé ez az óriás birodalom; ebben a birodalomban a húnokon és sarmatákon kívül a népek nagy keveréke: osztrogótok, gepidák, a középdunai svévek visszamaradt részei, a markomannok, bastarnák, herulok, rugioiok, turkibányok, skirek, turingok, brukterek, saxok, szlávok, neurok, a balti, volgai és kámai juruugorok, mind e népeknek Atilla a királya, mind e népek félmilliónyi harcosának Atilla a vezére!

Az igazi haza: a Duna és Tisza köze. Itt van a fából épült város, itt van az ő fából épült palotája; itt pihen ki a harc fáradalmait; itt él a világhódító király nagy egyszerűségben, itt zsongják körül királyok, hercegek, grófok, mind fényes, ragyogó öltözetben, de mind szolgál valóképpen. „félelemmel vigyáznak legkisebb mozdulatára, szemének minden pillantására, hogy akaratát minél gyorsabban teljesíthessék.” Nem a mesemondó nép, a történetíró mondja ezt.

Komoly fenséggel ül királyi székében s arczán nem villan mosoly, derű, hallgatván a dalnokoknak szertelen dicsőítésektől áradozó dalait az ő világhódító, népeket leigázó harczairól.

S e regének ismét melléje áll a történelem, mondván: Midőn

Priscus Atillánál járt, a szintén ott időző nyugatrómai követeknek már volt tudomásuk Isten kardjáról és a hozzá fűződő babonás hitről s komor sejtelmek közt mondák a konstantinápolyi követeknek, hogy Atilla többé nem római vezérnek, hanem a császárral egyenragunak tekinti magát, vezéreit a maga polgárainak nézi s nagyon lehet tartani attól, hogy ha a perzsákon is győzedelmeskedik, akik ellen épp akkor készült hadat viselni, a rómaiaknak nem mint barátja, hanem mit ura tér vissza.

S a rómaiak aggodalma nem volt alaptalan. A catalaunumi síkságon vívott szörnyű harc eldöntetlen maradt, bár 165 ezer ember halálával végződött s maga a római vezér, Aetius is elesett, de a következő évben, 452-ben már a bevehetetlennek hitt Aquileát földig rombolja s az örök várost Leó pápa könyörgése menti meg az elpusztulástól. De Atilla nem mond le Róma világoralmának megdöntéséről s nagy tervének végrehajtásában csak hirtelen jött halála akadályozhatta meg. A világhódító, az Isten ostora nem a harczmezőn hal meg: Ildikóval, a burgundi királynnyal tartja nászát, a nész éjjelén orra vére elered, torkába száll s megfojtja.

A húnok fájdalma megmérhetetlen. Hajukat tőbe levágják, arczukat felhasogatják; így gyászolják a világhódítót. A síkság közepén selyemsátor alatt terítik ki a nagy halottat s fölzokog a hún éneknek gyászdala: „Atilla, a húnok híres királya, Mundzuk sarjadéka, a legvitézesebb nemzetek ura, elötte hallatlan hatalommal egymaga uralkodott a szitytya és germán országokon s a két római világ birodalmait, városait elfoglalva, rémülettel töltötte el s mindőn könyörögtek, hogy a többit ne bocsássa zsákmányra, megengesztelődve, az évi adófizetéssel is megelégedett. Miután pedig a szerencse kedvezésével mindent véghez vitte, nem az ellenség sebeitől, nem övéinek árulásától, hanem saját nemzetében sértetlenül, öröme közt, a fájdalom érzése nélkül halt

meg. Ki mondja ezt halálnak, melyért senki boszt nem követelhet?”

Igy jegyezte ezt föl Jordanes. És tartának nagy tort a holttest fölött, melyet hármas: arany-, ezüst- és vaskoporsóba zártak s fegyvereivel, ékszereivel együtt eltemették...

És eltemették vele a nagy hún birodalmat is. Már a fűszál is feltámadt Atilla fiai ellen s mert másként nem győzheték le, egymásra tüzeltek a testvéreket. Két pártra szakadtak a húnok s a vég? Szertezüllődött a rengeteg birodalom. S tovább fűzi rege és krónika: fölkerelkedett Csaba királyfi megmaradt vitézeivel s elindult Kelet felé. Arra, amerről vezette Bendeguz e földre a húnokat Szitytyaországból. Itt hagyának pár ezer vitézt, hadd őrizzék Atilla földjét, míg ők visszatérnek Magyar ivadékaival. Am világhódító Atilla halála után négyszáz esztendő telék el, míg Magyarok maradéki megmozdultak, hogy visszazerezzék Atilla földjét. Azt a földet, melyről csudálatos szépeket regélt őseiknek a visszatért Csaba. A legszebb mindazon országok közt, melyeket Atilla meghódított. Fekete a földje, édes a vize. Zöld selyemnél zöldebb s puhább a füve. Megmérhetetlen síkságon keresztül két nagy folyam hömpölyög: a Duna és a Tisza. S köröskörül a végtelen síkságot erdőborította hegyek szegik. Tündérek földje nem lehet szebb és kesebb. Vajjon ott találják-e még Csaba hátrahagyott húnjainak maradékait?

Ott találták, ott. Imé, testvérek fogadják Magyar ivadékaikat Atilla földjének határán. Hunor és Magyar ivadékaik ujból találkoznak: egymás kebelére borul a magyar és a székely: Hunor és Magyar ivadékaik. Egy a nyelvök: megértik egymást. Egy gondolatban döbbsen össze a szívök: visszazerezzük Atilla földjét, vissza!

- Együtt élünk, együtt halunk!
- kiáltott magyar és székely, hogy ég, föld rengett belé.

- Együtt élünk, együtt halunk!
- valljuk mi is, ezer év multán, valljuk mindörökké, Hunor és Magyar ivadékaik...

AZ ÖNKORMÁNYZAT HÍREI

1999. évi költségvetés

A Képviselő-testület az 1999. évi költségvetését a december hónapban elfogadott koncepció alapján február 8-án tárgyalta első fordulóban, majd közmeghallgatás után február 22-én fogadta el véglegesen 274,5 Mft bevételi és kiadási főösszegben.

A főösszege belül 246,6 Mft működésre és 28,1 Mft felhalmozásra fordítható.

A működési kiadásoknál a terv az alábbiakkal számol (kerékítve):

- Személyi juttatások mértéke a járulékokkal együtt 157,2 Mft (64%) tartalmazza a pedagógusok részére kötelezően előírt 16% és szeptembertől további 3%-os, a többi közalkalmazottra vonatkozó 13%-os héremelést.

A 155 fős közalkalmazotti és köztisztviselői létszámmal számolva 25 Mft-os többletkiadást jelent.

- Dologi kiadások terve 69,8 Mft (28%). A legszükségesebb kiadásokkal számol csak 5%-kal haladja meg az 1998. évit.

- Társadalom és szociálpolitikai juttatások 14,7 Mft (6%). Csak az önkormányzat saját részét tartalmazza, állami támogatással kiegészítve mintegy 36 Mft kerül kifizetésre a rászorultak részére.

- 500 gyerek után fizetünk rendszeres gyermekvédelmi támogatást,

- 14 fő kapja az időskorúak támogatását,

- 57 fő jövedelem pótló támogatását tervezzük,

- 12 fő ápolási díjat kap,

- 50 fő temetési segélyt és 10 fő közgyógyellátását tervezzük.

Lakásfenntartásra, krízis segélyre, köztemetésre mintegy 1,1 Mft, ez kb 200 fő segélyezése.

Összesen mintegy 583 fő rendszeresen, havonta és 260 fő

kap egyszer támogatást, segélyt. Ez a lakosság 20%-a, minden 5. ember.

- Hitel-kamat kiadás 3,2 Mft (1,3%). A folyószámla és munkabér hitel kamata van figyelembevéve, működési hitelfelvétellel a terv nem számol. Rövidlejáratú hiteleit az önkormányzat 1998-ban kifizette.

- Céltartalék 1,4 Mft (0,6%). Törvényi előírás, az ország gazdasági folyamatainak függvényében kerül felszabadításra vagy zárolásra.

Működési bevételek az alábbiakból tevődnek össze:

- Állami támogatás 167 Mft (68%). A normatív és a személyi jövedelemadó utáni támogatás 20 Mft-tal (13%) haladja meg a tavalyi szintet.

- Saját bevételek 35,8 Mft (14,5%). Intézményeink térítési díjaiból tevődik össze az infláció függvényében folyamatosan karbantartásra kerülnek.

- Helyi adó 15,1 Mft (6%). December 08-án került megállapításra az adó mértéke, idegenforgalmi, iparüzési, lakossági kommunális és gépjármű adó kivetése történik.

- Forráshiány 28,6 Mft (11,6%). Az önhibáján kívül forráshiányos önkormányzatok pályázatából kívánjuk a hiányt pótolni.

A működési költségvetésből is látszik, hogy az állami támogatás alig haladja meg a bér-költségeket és nem nyújt fedezetet a kötelezően biztosítandó szociális támogatásokra sem.

Az önkormányzatok továbbra is mostohagyermekként vannak kezelve, sajnos jellemzően a kis és nagyközségek küzdenek hasonló nehézségekkel.

A kötelező feladatok növekedése nem jár többletforrással.

A költségvetésünk egyensúlyának megtartása érdekében az intézmények átvilágítása után racionalizálási tervet kell készíteni.

A lakosságot leginkább a felhalmozási kiadások érintik közvetlenül. A tervezet 28,1 Mft-tal számol.

Tételeken: 15,6 Mft a korábbi években (1994) felvett hosszúlejáratú hitelek tőke és kamatköltségei. Fizetnünk kell még éveken keresztül a szennyvíztisztító telep, Batthyány utca útépités, kerékpárútépítés, könyvtár építés, szeméttelp építés, homokbánya és víziközmű hitel részleteit.

A kamatterhek mértéke csökkenő tendenciájú.

- Első lakáshoz jutók támogatására 1 Mft-ot tervezünk. Felosztása pályázat útján a helyi rendeletnek megfelelően a Képviselő-testület hatáskörében.

- Folyamatban lévő beruházás folytatása 7,1 Mft. A régi szeméttelp rekultivációs munkáinak befejezése.

- Az új kialakítású Siratói üdülők tereprendevezésének pénzügyi rendezése 2,8 Mft.

Új beruházások indítására saját erőként marad 1,5 Mft.

Ebből a kevés pénzből, a lakossági pénzek bevonásával pályázati lehetőségek kihasználásával kell megoldani a szennyvízhálózat bővítésével kapcsolatos előkészítő munkákat, az iskolai tornaterem padozatát, intézményeink felújítását, számítógéppark bővítését, úthálózat felújítását és biztosítani a Szarvasi Tűzoltóság tűzoltóautó vásárlásához ígért hozzájárulást.

A társadalmi szervezetek támogatása ez évben is 2 Mft a teljes költségvetés 0,7%-a ehhez a pénzhez pályázat útján lehet hozzáférni.

Szándék ennek a keretnek a bővítése plusz bevételek terhére kívánatos 1% feletti támogatási összeg elérése.

A beszámolóból látható, hogy igen kicsi az a mozgástér, amelyet közvetlenül a lakosság érzékelni tud, amelyből a fejlődést érzékelni tudja. Cél ezen feladatok megteremtéséhez a források előteremtése.

Sinka József
polgármester

ORSZÁGOS KÖZTERÜLETSZÉPÍTÉSI VERSENY

A lap előző száma hasábjain tájékoztattuk az olvasókat a „HÁROM SZOMBAT” Országos Közterületszépítési Versenyéről, melyre az ország településeinek önkormányzatai nevezhetnek.

Mostanra bizonyossá vált (Képviselő-testületi döntés értelmében), hogy településünk is jelentkezik a nemes versengésre.

A program végrehajtói - a Polgármesteri Hivatal és a helyi szervezetek, illetve szponzorok közreműködésével biztosított technikai feltételekkel - a település lakossága.

A verseny a közterületek szépítésére, természeti és mesterséges környezetének ápolására terjed ki, az alábbi három szombati napokon 4-4 órai időtartammal és az alábbi témakörökben:

1. A múlt értékeinek ápolása 1999. április 24.

2. A jelen környezeti és életkörülményeinek jobbátétele 1999. június 05.

3. A jövőért való munkálkodás 1999. szeptember 25.

A települést a versenyben képviselők:

- Fábó István (Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság elnöke)

- Tóth András (műszaki előadó)

Az elvégzendő feladatok összeállításához kérjük a lakossági javaslatokat, melyeket akár közvetlenül, akár az önkormányzati képviselőknél keresztül lehet eljuttatni a Polgármesteri Hivatal műszaki osztályára.

Az összeállított versenyfeladatok teljesítéséhez várjuk a lakosság aktív részvételét.

Közös összefogással

Alaposan kijutott a csapadékból az utóbbi időkben nemcsak Szentandrás, hanem az egész országban és a határon túl is. Február 11-ére olyan nagy hó borította be a környéket, ami még a sokat látott időseket is meglepte. A hófúvásokkal párosult 40-50 cm-es hótakaró eltakarítása igen nagy gondot okozott mindenkinek. De az élet nem állt meg, példás összefogással tették az emberek a dolgukat, az Önkormányzat, Zalka Szövetkezet és mások gépei dúrták az utakat, s így nagy fennakadást nem okozott ez a nagy mennyiségű égi áldás. Persze voltak nehézségek, ezt ki-ki érezte. Megfelelő gép híján a kerékpárút takarítása késett, egyes helyeken pedig szinte lehetetlenné vált. Voltak olyan utcák is, ahol a hóduró gépek nem tudtak elmenni, mert személgépkocsik, pótkocsik és sok más egyéb eszköz is akadályozta elhaladásukat. Sajnos egy ilyen szakaszon történt egy tüzeset is - a mentő és a tűzoltó kocsik is elakadt. Ez egy sajnálatos esemény volt.

- Csak ne hirtelen olvadjon - ez járt mindenki fejében már akkor, amikor egyes helyeken méteres hóhegyek álltak az utak mentén. Sajnos hirtelen olvadt, ami még párosult 40 mm-es esővel is, így egy nap alatt víztengerré változott a község nagyobbik része. Bedugult a szennyvízrendszer, több napig kellett szívatni, mert a sok csapadékvíz, ami bekerült a rendszerbe túltelítette azt. Ilyen helyzet még nem volt Békésszentandrás, de ismét összefogott a falu. Sokminden

kiderült ezekben a napokban; a belvízcsatornák állapota, hiányosságai, az emberek hozzáállása pozitív és negatív vonatkozásban egyaránt. Sajnos voltak olyan emberek is, akik másoktól várták a megoldást. (Majd megoldja az Önkormányzat.) Szerencsére ezek az emberek magukra maradnak véleményükkel, mert megoldani a dolgokat csak közös összefogással sikerülhet. Most kiderültek a betemetett csatornák, átereszek, bejárók, lapos területek, mind-mind megoldásra váró feladatok. A sok nehézség ellenére, illetve a megfeszített munka eredményeképpen a faluból kivezető belvízcsatornák le tudták vezetni a vizet és mára egy pár kritikus hely kivételével normalizálódott a helyzet.

Sajnos nagy a gond a külterületen is. Szentandrás határához tartozó szántóterületek közel 50%-án áll a víz, és a belvízcsatornák telítettek. A Holt-Körös is teljesen tele van, így nem tudja befogadni ezt a nagy mennyiségű vizet.

Ráadásul a Hármas-Körösön III. fokú a készültség, a magas vízállás nem teszi lehetővé a gravitációs kiürítést, csak a szivattyúzást, ami igen drága és lassabb is.

Ezek a napok kemény megpróbáltatásokat hoztak a lakosságunknak. Önkormányzatunk egyaránt. Bebizonyosodott azonban, hogy úrrá tudunk lenni a nehézségeken - ha összefogunk -, mert mi itt élünk Békésszentandrás olyan környezetben, amit megteremtünk magunknak.

Fabó István

Nem bántja a szemét?

Hagyományörzők, katonaruhában...

1998. március 14-én Szegeden dr. Vass László szegedi ügyvéd s helytörténész vezetésével, 11 felnőtt és 16 gyerekekkel megalakították azt a hagyományörző egyesületet, amely 1848/49 szellemiségét kívánja ápolni, s arra törekszik, hogy a szabadságharc csatáiban oly sok vitéz haditett véghezvivő szegedi 3. honvédszászlóalj történetét megismertesse az ország fiataljaival, s idősebb polgáraival. Az alapító tagok között volt községünk szülőte Bolgár József, és három fia is.

A szegedi 3. honvédszászlóalj harcosainak kései utódai, korhű uniformisba öltözött, festmények alapján rekonstruált csapatzászlóval, s szintén a XIX. századot idéző kardokkal, puskákkal, már április 2-án készen álltak arra, hogy az 1849-es tavaszi hadjárat útvenalát követve, elinduljanak emléktúrájukra.

A tisztek, s a közlegények derekasan állták az időjárás okozta megpróbáltatásokat, s felelősségteljesen végezték a rájuk bízott feladatokat, mint szállásmester, hadtápos, zászlóvivő, vagy dobos.

A túra végső állomása Isaszeg volt, ahol „véres” csatát vívtak az ellenséggel. Innen tértek vissza szegedi „táborhelyükre”. Az egyesület gyerek tagjainak száma 1999. márciusára 15 fővel gyarapodott. A „felvételt” komoly próbatétel előzte meg. A gyerekek az 1848/49-es szabadságharc történelmi eseményeiről adtak számot a bizottság előtt. Az itt kapott pontszámok alapján került ki, kik lesznek azok a szerencsések, akik tagjai lehetnek az egyesületnek. Az idén több lánynak is sikerült elérni a kívánt ponthatárt, ők markotányos kisegítőkként vesznek részt először a szolnoki csatában 1999. március 6-án, szintén korhű ruhákban. A fegyverzetük is gazdagodott egy ágyúval, ami az eredeti tervek alapján készült.

Abban a megiszteltetésben lehetett részem, hogy kezembe vehettem a bátyámnak dedikált könyvet, amelyet Vass László állított össze korabeli dokumentumok alapján. Három hét a szabadságharc történetéből Szeged (1849. július 11. - augusztus 5.) A könyv csodálatosan szép, ajánlom mindenkinek, akit érdekel történelmünk ezen időszaka.

Toth Zoltánné

KIHÍVÁS NAPJA '99

A Képviselő-testület 1999. február 22-i ülésén úgy döntött, hogy 1995. 1996. után ismét benevez a világban Challenge Day néven ismertté vált sportvetélkedőbe.

A „Kihívás Napja” 1999. május 26-án 00.00-21.00 órákor lesz megrendezve.

A községi rendezvény részletes programját a helyi és megyei médiákon keresztül ismerheti meg a lakosság.

Polgármesteri Hivatal

„Aki az emberiséget gyermekekben szereti, s az ő nevelkedéseknek és kivívultetésének áldozza magát, nagy ember az...”

Sailer Regensburgi püspök

Ígéretemhez híven a mostani, illetve a leendő első osztályosokról szeretnék szólni.

Minden szülő, gyermek életének egyik nagy pillanata az, amikor elérkezik a beiratkozás ideje. A leendő elsőosztályosokat már csak pár hét választja el ettől a pillanattól. Ezt a napot hosszú hónapokon keresztül tartó vívódás előzi meg, míg végre dönteni kell. Ez természetes, hiszen minden szülő a legjobbat akarja gyermekének. A vívódás fő oka, hogy melyik tanító nénihez kerüljön. Az előző évben a NAT bevezetése, s az ebből fakadó bizonytalanság még fokozta ezt.

Igen a NAT bevezetése, aminek a legnagyobb vesztesei a mostani 7. osztályos tanulók.

A beiskolázás tehát mindig nagy problémákat vet fel, a katedra mindkét oldalán.

A család részéről a fentebb említett vívódás mellett, a várható anyagi kiadások mértéke is jelentős feszültséget okoz.

Az iskola részéről az, hogyan is történjen az osztályok kialakítása. Lakóhely szerinti elosztással? Esetleg a nemek arányos figyelembevételével? Netán egy kiemelt képességű „tagozatos” és egy felzárkóztató osztály induljon? A szülők választhatnak tanítónőt?

Megannyi kérdés, lehetőség, s megtalálni a legjobb eljárást olyan nehéz, mivel érvek tömege támasztja alá, a különböző megoldásokat.

Én, a magam részéről határozottan kiállok amellett, hogy a szülő választhasson. Miért?

A gyermekek érdeke kívánja ezt. Ennek két fő oka van. Az egyik a család és a tanító jó kapcsolatának kiépítése, mely bizalom nélkül nem működik. A másik ok, éppen mi, tanítók vagyunk.

Bizton állítom, hogy a legnehezebb, legfárasztóbb, de egyben a legsodálatosabb első osztályban tanítani. A felelősségünk nagy, hiszen a gyermekkori élmények végzetesen rányomják bélyegüket az ember életére. Ezek az apró emberkéék, sok szeretetet, megértést, végtelen türelmet igényelnek, mikor átlépik az iskola küszöbét.

Akik ismernek, azok tudják rólam, hogy minden gyermeket

szívesen fogadok osztályomba, kivéve azokat, akinek szülei nem belém vetették bizalmukat.

A vívódás ideje alatt a szülők megpróbálnak tájékozódni, érdeklődni, módszerekkel „ismerkedni”. Lehet, hogy a fentebb említett vívódás oka hamarosan már csak „történelem” lesz, hiszen a gyerekek létszáma rohamosan csökken községünkben. Előreláthatóan 2000 szeptemberében már csak egy osztály indul. A gyakran módosuló rendeletekről már nem is szólva. A lényegnek azonban örökre kellene maradnia, ami nem más, mint a gyermekek érdeke. Sajnos csak remélhetjük, hogy a rendeleteket megalkotók sem feledkeznek meg erről, s nem mint költséget, hanem a jövőnk építőköveinek tekintik őket!

Hagyomány, hogy a leendő első tanító néni ellátogatnak az óvodák nyílt napjaira, ahol a bemutatkozás mellett elmondhatják kéréseiket elvárásaikat. Kötő alkalom nyílik ilyenkor a leendő tanítványokkal való ismerkedésre is.

Így történt ez tavaly is. Az I. sz. óvodában igen kellemes időt töltöttünk Lánca Pálné vezető óvónő kalauzolásával. Ezt megelőzően a Szt. Erzsébet utcai óvodában szintén részt vettünk az ottani nyílt napon. Ez is igen emlékezetesre sikerült. Az ottani vezető Hartay Jánosné újításként, csoportba ültette a tanítókat a leendő szülőkkel együtt. Kellő távolságra egymástól, hogy a számbéli arányok, valamint a másik csoport felé irányuló megkülönböztetett figyelem még szembeötlőbb legyen. Mondanom sem kell, hogy a mi csoportunk rovására, mivel csupán kettő anyuka ült ijedten mellettem.

(Nem lesz ki az osztály?) Ettől, mint később kiderült, nem kellett tartanom, hisz 21 fővel indítottam az 1.b osztályt.

Szinte hallom a kérdést. Ugyan, minek meséli ezt el, kiti érdekel? A válasz a cikkben található. A bizalom szülő és tanító között, hogy szeptemberben a munka nyugodt légkörben kezdődhesék.

Katedra

Bizony erre nagy szükség van, hiszen gyakran a kedves szülő jobban izgul, mint maga a gyerek.

Egyikőjüknek sem könnyű az elválás az első napokban. Ezért szoktuk kérni, hogy fokozatosan csökkentés az elköszönés idejét, illetve a második héttől csak a kapukig kísérjék őket. A gyermeki könnyek láttán a szülő végig izgulja a napot, pedig erre semmi oka nincs. Ezek a könnyek hamar felszáradnak, s az előbbi „bánatáról” elfeledkezve az őt körülvevő újdonságokra, barátokra figyel.

Új hatások pedig akadnak bőven. (Az iskola helyiségeinek megismerése. Mi hol található? Az a sok nagyobb diák. A „rengeteg” szabály, amit meg kell tanulni, de főleg betartani.)

A tanulásról nem is szólva, mind megannyi próbatétel elé állítják ezeket az óvodából éppen hogy „kilépett” gyerekeket. S nekik meg kell felelniük az otthoni, ill. iskolai elvárásoknak.

Ezeket a nehézségeket nekünk átsegíteni, osztályközösséggé formálni őket, sok szeretettel, s még több türelemmel.

A jó képességű, szorgalmas tanulók hamarabb sajátítják el az anyagot, ezáltal könnyebben jutnak sikerélményhez, ami további ösztönzést ad a jobb teljesítmény elérésére. Ők az osztály alapkövei, akikre mindig lehet számítani az órákon, versenyeken.

Gyengébb képességű társaikkal más a helyzet. Látva ezeket a sikereket még visszafogottabbak, bizonytalanabbak lesznek, félve a kudarctól. S ha ez az érzés még szidással is párosult, teljesen elveszetteknek érzik magukat.

Először is önbizalmukat kell megerősíteni, hiszen mind egyikőjükben van valami jó. Ha nem megy a matematika, vagy az olvasás, de szépen raj-

zol, azt kell erősíteni. Az ott elért siker érzése segítségünkre lehet abban, hogy rávezessük, képes elsajátítani az egyéb tantárgyak anyagát is.

Úgymond észt nem tudunk adni senkinek sem, de felbreszt-hetjük bennük a tudás utáni vágyat, ami teljesítményének növekedéséhez vezethet. Ez az igazi kihívás egy tanítónak!

Két testvér sem lehet azonos képességű. Hiba, ha összehasonlítják őket, akár szülő, vagy pedagógus teszi ezt.

- Bezzeg a testvéred...!

Ez szintén szorongás, de felfokozott akarást válthat ki a gyermekből, ami gyakran visszajára fordulhat. A görösös igyekezettől, gyakrabban tévedhet, amitől elbizonytalanodik, teljesítménye visszaesik.

Minden gyermeket olyan képességűnek kell elfogadni, amilyen s a tőle elvárható legjobb eredmény elérésére kell ösztönözni, de ne kívánjunk tőlük olyat, aminek az elérésére nem képesek!

Sokat említettem a szeretetet. Igen, mert szerintem csodákra képes. Éppen ezért én a fegyelmezésnél is ezt alkalmazom, s nem a megfélemlítő szigor, kiabálást.

A szeretet mellett van egy másik, számomra nagyon fontos dolog, s ez a tisztelet. Tisztelni a gyermekben az embert.

Véleményem szerint aki ezt nem teszi, legyen az szülő, vagy pedagógus, ne is várja el ugyanezt tőlünk, mert nem fogja megkapni.

A következő számban a NAT-ról, valamint a család és iskola kapcsolatának alakulásáról szólok.

„Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvel; hanem cselekedettel és valósággal.”

Biblia (János I. Levele)

„Mindig tud adni, akinek a szíve szeretettel van tele. A szeretethez nem kell teli erszény!”

Szt. Agoston

Figyelmüket köszönve:

Tóth Zoltánné

Bemutatjuk a Megyei Földművelésügyi Hivatal új vezetőjét

Olvasóink számára nem ismeretlen Mészáros László személye, aki az országgyűlési választások során az 5. sz. körzetben képviselő-jelöltként, majd az önkormányzati választások alkalmával helyi polgármester-jelöltként indult. Ma már viszont, mint a megye FM Hivatalának vezetőjét köszönhetjük. Ez alkalomból beszélgettem vele.

- Először is engedje meg, hogy a szülőfalu lakossága nevében gratuláljak a kinevezéséhez, s munkájához minden jót kívánjak!

- Köszönöm szépen a jókívánásokat, remélem, hogy ez is hozzásegít majd munkám sikeres elvégzéséhez.

- Kezdjük talán az elején. Hogyan került a hivatalvezetői székbe?

- Késő ősszel az FVM pályázatot hirdetett az ország összes FM hivatalának vezetői tisztjére, így a Békés megyeiére is. Miután a Gazdakörökön, az Agrárkamarán és az FKGP agrárkabinetjén keresztül jól ismertem a megye agráriumát - nem eltekintve a hazai és külföldi mezőgazdaságban eltöltött 25 év gyakorlattól, melyből öt évet magángazdálkodóként töltöttem el - megpályáztam az állást. Maga a pályázat nyílt volt. A szokásos személyes adatokon kívül igényelte a hivatal átszervezésére vonatkozó elképzeléseket is. Az írásos anyag elkészítése után egy 480 kérdésből álló, vezetői alkalmasságot vizsgáló tesztet kellett kitölteni, majd ezt követte egy öttagú bírálóbizottsági személyes meghallgatás.

- Békés megyében hány pályázó volt?

Hárman készítettük el az írásos anyagot és estünk át a különböző meghallgatásokon, teszteken. Közülük az eredmények alapján a minisztérium 5-0-ás egyhangú döntéssel az én pályázatomat fogadta el. Indoklásként elhangzott, hogy a minisztérium megváltozott arculatához új vezetők kellenek, hiszen a tárca bővült a KHVM által átadott vízügyi feladatok-

kal, illetve a vidékfejlesztési résszel. Az Unióhoz való csatlakozás küszöbén előnyt jelentett az idegennyelvtudás és a nemzetközi gyakorlat is. Ugyanakkor köteleztek arra, hogy 2000. február 1-jéig a közigazgatási alap- és szakvizsgát letegyem. Három hónapon belül pedig minden újonnan kinevezett hivatalvezetőt - így engem is - ulávetnek egy nemzetbiztonsági vizsgálatnak.

- Mikortól szól a kinevezése és mikor foglalta el az állást?

- A kinevezésem másolatát február 19-én vettem át, majd az eredetijét február 22-én, amely február 1-jei hatállyal szól.

- Mi volt az oka ennek a késedelemnek?

- Mint az FVM humánpolitikai főosztályvezetője közölte, a kinevezéssel, illetve az előző hivatalvezető felmentésével kapcsolatos levelek érdekes módon sorozatosan a „címezett ismeretlen” jelzéssel kerültek vissza az FVM-be.

- Milyen tapasztalatokat szerzett az elmúlt időszakban?

- A kinevezésem óta eltelt napok alatt meggyőződhettem arról, hogy a hivatal személyi összetétele, szakképzettsége átlagon felüli. Elismerés illeti ezért a hivatal létrehozó vezetői hozzáértését és lelkiismer-

retes munkáját. Ugyanakkor a személyi állomány - az ország megyéi közül egyedül - 40 fővel bővült. Hozzánk került ugyanis 30 + 10 fő falugazdász, ami azt jelenti, hogy nem egészen két településre jut egy fő belőlük, szemben azokkal a megyékkel, ahol egy falugazdászhoz 13 település tartozik. Az új agrárszakemberekkel szembeni elvárások megfogalmazása és az agrárközigazgatási rendszer kiépítése ugyanakkor eddig ismeretlen volt a hivatal új dolgozói el-

őtt. Így gyakorlatilag együtt vizsgázok a falugazdász hálózattal.

Hivatalba lépésemmel szinte egyidőben jelent meg a megyében nagyarányban a belvív, amely a regisztrációval egyébként is túlterhelt falugazdászokra és a hivatal dolgozóira újabb plusz feladatot hárított. A regisztráció és annak számítógépes feldolgozása ezzel együtt naprakész állapotban van. A belvív okozta károk felmérése napokon belül befejeződik.

Újdonságként jelentkezik a kormány agrárpolitikájának megfelelő támogatási rendszer megismertetése és alkalmazása is, különös tekintettel az új típusú szövetkezetek megalakítására és az ehhez kapcsolódó ismeretterjesztésre. Szintén újszerű a forráskoncentráció koordinálása is, ami a PHARE CVC SAPARD felzárkózási pénzek, agrártámogatásra felhasználható alapok együttes alkalmazását jelenti egy-egy kiemelt térségben és kiemelt feladatra.

- A belvízzel sújtott gazdák hozzávetőleg milyen támogatásra számíthatnak?

- A dolgok mostani állása szerint plusz 25% kamattámogatásban részesülhetnek, ugyanakkor együttműködve a megyei önkormányzat elnöké-

vel - aki mellel a mi országgyűlési képviselőnk - új elképzeléseket természetünk elő a tárca felé, ami hektáronként 13-15 ezer forinttal - forrását csoportosításból - enyhítené a gazdák kárait, illetve a tartósan belvízzel veszélyeztetett területek földcseréjét tenné lehetővé a majdani nemzeti földalapból.

- Az olvasók előtt is közismert, hogy Ön többféle funkcióban is tevékenykedett az utóbbi időkben. Mi lesz ezután ezekkel?

- A köztisztviselői törvény által megjelölt összeférhetetlen tisztségeimről a kinevezés kézhezvételétől számított 30 napon belül le kell mondanom. Így a Kákafoki Horgász Egyesület alelnöki, a Békés Megyei Agrárkamara elnökségi tagi, a megyei önkormányzat képviselői és területfejlesztési bizottsági alelnöki, a Független Kisgazdapárt megyei szervezetének alelnöki és megyei agrárkabinet vezetői, valamint a békésszentandrási alapszervezet elnöki tisztéről. Ebbe a körbe tartozik a Békés Megyei Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének alelnöki funkciója, mi több a mezőgazdasági magánvállalkozásom is, amelyet meg kell szüntetnem.

- Komoly munka vár Önre az elkövetkezendő időben. Ehhez kívánok az olvasók, az ismerősök és barátok nevében megegyeszer erő, egészséget, türelmet és kitartást. Kívánom, hogy sikerüljön elképzeléseit a gazdálkodók és mindnyájunk javára minél jobban megvalósítani!

- Ismételten megköszönöm az összes jókívánást. Külön köszönöm azoknak, akik jószándékukkal, szeretetükkel eddig is mellettem álltak. Ezután is várom segítségüket, s egyúttal az olvasóknak hasonló jókat, a gazdatársaknak pedig jó időt, jó termést és jó együttműködést kívánok. Adja Isten, hogy a mi segítségünkkel is legyenek képesek hatékonyan és eredményesen gazdálkodni.

- Úgy legyen! Köszönöm a beszélgetést!

Molnár Imre Zoltán

A FALUGAZDÁSZ

Agrártámogatások '99 II. rész

ÁLLATTENYÉSZTÉS támogatása:

Nőivarú tenyészállat-állomány támogatásának **általános feltételei:** az igénylő gondoskodik a szakszerű apaállat használatáról; a nőivarú állatállománya tartós jelöléséről és folyamatos nyilvántartásáról az adott fajta tenyésztő szervezetén keresztül. Teljesítse a korábbi állománytartási kötelezettséget. Rendelkezzen az állatállományának megfelelő termékértékesítési szerződéssel, vagy termékfelvásárlási szándéknyilatkozattal. Tartási kötelezettséget vállaljon az induló 1999. január 1-jei anyaállatlétszám éves szinten tartására. Az igénylő telephelyén folyamatos nyilvántartást vezessen, és azt öt évig megőrizze.

Szarvasmarha esetén a támogatási összeg 20.000 Ft/tehén hús és kettős hasznú - magyartarka - szarvasmarha után. A fenti feltételek meglétéén túlmenően a teljes állományt ENAR jelöléssel kell ellátni és a tenyésztő szervezet - Kocsér - nyilvántartásába felvezetni. Megjegyzem, hogy 1999. december 31-éig az ENAR jelölés elvégzése 650 Ft/db mértékben támogatott! További feltételek: az induló anyaállatlétszámot az igénylő '99. december 31-éig köteles tenyésztésen tartani és annak 20%-át fiatalítással pótolni. Azaz öt tehénlétszám alatt egy borjúszaporulatot tenyésztésbe állítani.

Tenyészjerke és gödölye esetén az igénylő a támogatást állománynövelés céljából veheti igénybe, kérelem alapján. A támogatás összege:

a) termelésellenőrzés alatt álló tenyésztés esetén 6.000 Ft/jerke
b) szaporító tenyésztés esetén 4.000 Ft/jerke ill. gödölye.

Az általános feltételek meglétéén túlmenően a négy hónapnál idősebb tenyészjerke, ill. tenyészgödölye állománynövelési célú beállítása

a kívánalom. A támogatással tenyésztésbe állított jerkek, gödölyék összesített darabszámának legalább 50%-ával növelni kell az induló anyaállat állományának létszámát. Az igénylő az így megnövelt anyaállat állományára 2002. december 31-ig tartási kötelezettséget vállal.

Tenyézkoca állomány minőségi cseréjének támogatása. Az általános feltételeken túl a tenyézkoca-süldő elismert forgalmazási engedéllyel rendelkező fajtának ellenőrzésbe vont tenyészeteiből származzon. A tenyésztés ahonnan a beszerezni kívánt kocasüldő származik, hármamentes legyen, azaz brucellózis, leptospirózis, Aujeszky-féle tünetekből mentes legyen. Ugyancsak mentesnek kell lennie a sertésnek szaporító- és légzőszervi megbetegedéstől. Az igénylő rendelkezzen a tenyészállatra vonatkozó hitelesített vásárlási jegyzőkönyvvel. A tartási kötelezettség 2001. december 31-ig tart, amely az induló kocaállományra vonatkozik. Saját beállítási tenyészcsere esetén csak 108 vagy afelletti tenyész-süldő indexű állatra igényelhető támogatás. Ebben az esetben csak 40%-os csere után igényelhető támogatás.

Támogatási összeg a tenyész-süldő index függvényében 8-15.000 Ft/kocasüldőnként.

Anyajuh és anyakecske meglévő állományára az általános feltételek vállalása esetén 1.200 Ft vehető igénybe darabonként.

Húshasznú kanca támogatása 20.000 Ft/db a megszületett, megjelölt és nyilvántartásba vett csikó alapján, általános feltételek fennállása esetén. Az állattenyésztési célú kérelmeket a megyei FVM Hivatalokhoz kell benyújtani. Benyújtási határidők: **1999. április 30-ig** a hús és kettős hasznosítású szarvasmarha a húshasznú ló az anyajuh és anyakecske ese-

tén; **1999. november 15-ig** benyújtható a tenyészjerke és tenyészgödölye, valamint a tenyézkoca cseréjére irányuló kérelem.

Méhészet támogatása:

a) **Méhcsaládok** támogatása az állategészségügyi és élelmiszerellenőrző állomás 1998. év június 1. és szeptember 30. között végzett felmérése szerinti méhcsaládok száma után igényelhető. A támogatás mértéke 1.000 Ft igazolt méhcsaládonként jogosult a támogatásra, aki tagja a Méhészeti Termék-tanácsnak, rendelkezik a külön jogszabályban előírt állategészségügyi kezeléseket tartalmazó nyilvántartással.

b) **Méhanya** beállítás támogatása kérelem alapján akkor vehető igénybe, ha a méhészt olyan méhanyát vásárol, amely a Magyar Méhtenyésztők Országos Egyesülete tagjaitól minősített törzscsaládoktól származik. A támogatás mértéke 850 Ft méhanyánként.

Az Agrárgazdasági beruházások megvalósításához igényelhető támogatások pályázati úton érhetők el.

Határidők:

a) tavaszi ültetvénytelepítés esetén **március 16.**

b) őszi ültetvénytelepítés ill. építési beruházási támogatásokra **április 15.**

Kiemelném, hogy az építési beruházásokra 1999-ben csak az új típusú szövetkezesek és a TÉSZ-ek pályázhatnak. A fenti határidők igen szűkzabotnak, erre való tekintettel a részletező ismertetés megtalálható a Magyar Mezőgazdaság 1999. évi február 20-i számának mellékleteként, az FVM pályázati felhívása címszó alatt.

Az agrártámogatásokat részletező sorozatunkat az áprilisi számban folytatjuk.

A továbbiakban egy valamennyiünket közelről érintő kérdéssel kívánok szólni:

BELVÍZHELYZET

A külterületi szántóra kiterjedően - 5.382 ha szántó és 244 ha gyep - belvízkár-felmérést végeztünk az FVM kezdeményezésére 1999. március 3-án a Békésszentendrészhez tartozó területeken. A négy főből álló bizottság: a termelők képviselője, a Gyulai Vízgazdálkodási Társulatba delegált képviselő; a Polgármesteri Hivatal képviselője ill. a falugazdász megtekintette az akkor éppen járható területeket. A bejárásról jegyzőkönyv készült, mely eljutott az FVM Békés Megyei Hivatalához. A jegyzőkönyv lényegi megállapításai az alábbiak: a termőföld vízzel való telítettsége 100%-os, így további víz befogadására nem képes, el- és összefolyások várhatók a továbbiakban.

A fent említett területből - hóolvasás után 1 héttel - még mintegy 2.800-3.000 ha áll teljes vízborítás alatt. Az őszi vetések (őszibúza, repce) 2.300 ha-nak közel felét kisebb-nagyobb víz borítja, mely a hőmérséklet emelkedésével és a levegőtlen állapottal együttesen a növényállomány részleges vagy teljes pusztulását okozza. Az elmaradt őszi munkák újabb tavaszi késedelmet szenvednek, melyek az év folyamán behozhatatlan lemaradást okoznak. Az elővetések következtében jelentős - 100 hektárokon mérhető - területek esnek ki a termelésből, fokozzák a gazdálkodók kárát, több esetben jelentősen veszélyeztetve azok megélhetését.

Különösen veszélyeztetett határterületek:

- Hármaskörös gát melletti szakasza 200 ha-on;

HÍREI

- Kunszentmártoni út melletti táblák 500 ha-on (Hodály, Lányi, Gulyás, 50-es, Lineár I., Atalak);

- Szentesi út környezetéhez tartozó táblák 1.200 ha-on (Szárító, Vitéz földek, Sertés-telep, Lineár II., Lineár III., Pityi, Szúnyog, Bolyán, Csicsó, Pap-földek);

- Egyéb határrészek, melyek szinte járhatatlanok vagy megközelíthetetlenek 1.000 ha;

Vízvezetés lehetősége:

Fő csapadékvíz befogadó a Szarvas-Békésszentandrás között található Körös Holtág, mely ősszel ugyan egy rövid időre leürítésre került, ám az újabb csapadék hatására felt, nyári vízállásnál várta a hóolvadást (35 mm hóban tárolt csapadék) és a mintegy 60 mm mennyiségű esőt.

A KÖVIZIG ilyen évszázados, rekordmennyiségű csapadék hirtelen lezúdulásával nem számolt, így felkészülve sem lehetett annak fogadására. A Holtág kezelőjének számos funkciót kell biztosítania úgy gazdasági jellegű (belvízmentesítési, öntözési, halászati), mint népjóléti jellegű (víz-sport, pihenés, horgászat), valamint fontos

környezetvédelmi szempontokat is érvényesíteni. Mindezek összehangolása egy bonyolult folyamat, melynek most egyik leglényegesebb eleme a belvíz befogadás nem működött hatékonyan. A fő lecsapoló csatornák

vízének visszaduzzasztásával (Pálinkás-éri, Gődény-alji) csaknem valamennyi kisebb csatorna a művelés alatt álló földekre nyomta vissza a hatalmas víz-cömeget. Ezek a lecsapolók mindegyike a Gyulai Vízgazdálkodási Társulat kezelésében van, akik a karbantartást hosszú évek óta mellőzik. Műszaki létesítményeik és műtárgyaik igen lerobbant állapotban vannak, gépeik működtetéséhez nélkülözhetetlen lenne az a pénzforrás, amit - egyébként törvényi előírások-

nak megfelelően - **érdekeltségi hozzájárulásnak** nevezünk. A Társulat számlájára ezt a hozzájárulást kellene minden földhasználónak befizetnie (170 Ft/ha) függetlenül attól, hogy idényben kíván-e öntözést folytatni vagy sem, csatorna mellett fekszik-e földje vagy távolabb attól. Az elmúlt év is bizonyította, hogy belvíztámogatást is csak az a termelő vehetett igénybe, aki az érdekeltségi hozzájárulást befizette a Társulat felé.

Az ideai belvíz okozta károk enyhítésére is csak azok a termelők tarthatnak igényt - az előző évek gyakorlata alapján - akik ezen köztartozásukat rendezték.

A falugazdásznál lehet a szántókon, legelőkön felmerült belvízkárt bejelenteni az esemény bekövetkezését követő öt napon belül. Szükséges hozzá a föld helyrajzi száma, az igénylő adókétyaszáma, és a regisztrációs szám.

A belvízzel kapcsolatos kárenyhítési kérelmek beérkezése után a tárcsa döntésére várva az időt kihasználva valamennyi gazdálkodó jól felfogott érdeke és kötelessége a víz útjának biztosítása a befogadóba, ha azok vízszintje ezt lehetővé teszi. Néhány kezdeményező jó példával már találkozunk szemlénk során is, akik a víz kormányzásával voltak elfoglalva.

Negatív jelenségként tapasztaltuk viszont, hogy a lecsapoló ill. öntözőcsatornákon átjáró címen földdugót képeznek átérés nélkül, amivel lehetetlené teszik a víz mozgását. Ez a cselekedet törvénytelennek minősül és a továbbiakban kerülendő!

A belvizek lecsapolásában és elvezetésében valamennyi érintett gazdálkodó segítőkészségére és összefogására számítunk, hogy az Igazgatósággal, ill. a Társulattal együttesen „győztesként” kerüljünk ki a víz és az ember küzdelméből.

Sinka Csaba
falugazdász

Ajánljuk MAGunkat!

Tavaszi árpa, zab, borsó, lucerna, fénymag, szudáni fű, étkezési-, madáreleség- és olajnapraforgó, valamint hibrid kukorica vetőmagok széles fajtaválasztékával állunk a termelők rendelkezésére.

Termeltetési szerződést kötünk fénymag, étkezési és madáreleség napraforgóra.

MEZŐMAG Kft.
Szarvas, Kákai major
Telefon: 66/312-376
30/9455-364

Műtrágya és vetőmag akció!

A Békés Megyei Agrárkamara Gazda-Társ Közhasznú Társaság - településre leszállítva - az idén is legolcsóbban kínálja

- Műtrágya-féleségek széles választékát zsákos kiserelésben, valamint

- Napraforgóvetőmagok: Pioneer hibridek

- Kukoricavetőmagok: Pioneer, Dekalb, KWS, Szegedi, Kiskun, Martonvásári hibridek teljes éréscsoportjának reprezentánsait

Az Ön kisebb igénye is nagykereskedelmi áron kerülhet leszállításra.

Keresse a település falugazdászát!

TOTALGAZ

Szeretettel várjuk a Totalgaz újonnan megnyíló gázcseretelepére, ahol széleskörű szolgáltatásokkal állunk rendelkezésére!

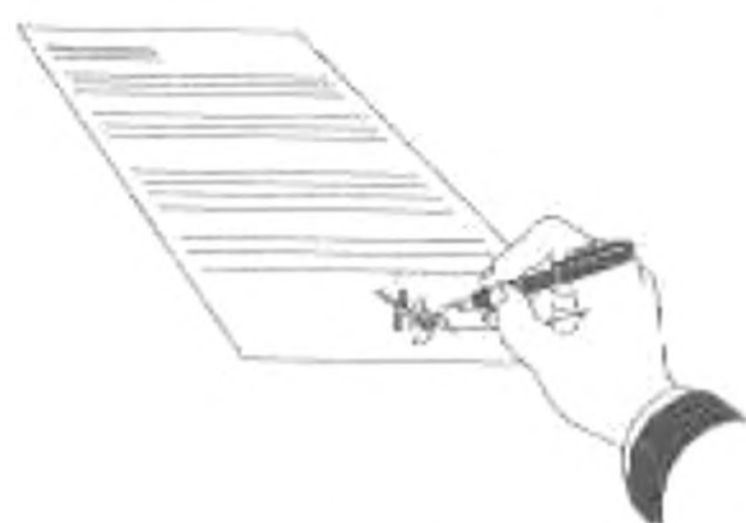
TOTALGAZ
TÜZÉP TELEP
Békésszentandrás
06-66-313-484

Megrendelésre:
díjtalan házhoz szállítás

5 éves a
TOTALGAZ

Kényelmet kapcsolunk a gázhoz.

SZILÁGYI-HÍRADÓK

A Magyar Nyelv Hete

„Ó szép magyar nyelv! Aki
egyszer téged
Ajkára von, többé nem dobhat el!
Szentség gyanánt hogy
befogadja éked,
Őrző oltárrá válik a kebel.”
(Ábrányi Emil: Magyar nyelv)

Ebben az évben is, már hagyományként megrendezték a MAGYAR NYELV HETE rendezvénysorozatot. Január 18-án, hétfőn a helyesírási versennyel kezdődött a hét.

Korcsopontonként különböző tollbamondást diktáltak a tanulóknak.

Évfolyamonként a következő eredmények születtek.

Az ötödik évfolyamban:

1. Szilágyi Edina 5.b
2. Gergely Edina 5.a
3. Korbely Zsolt 5.b

Hatodik évfolyamban:

1. Gombár Éva 6.a
2. Rónyai Katalin 6.a
3. Csík Mónika 6.a

Hetedik évfolyamban:

1. Farkas Katalin 7.b
2. Hamza Berta 7.a
3. Lengyel Ágnes 7.a

Nyolcadik évfolyamban:

1. Korbely György 8.b
2. Egri Szilvia 8.a
3. Sinka Renáta 8.b

Kedden a Kazinczy-szépkiejtésű verseny következett.

Az ötödik-hatodik évfolyamban:

1. Szilágyi Edina 5.b
2. Bártfai Erika 5.1
3. Molnár Karolina 5.b

Hetedik-nyolcadik évfolyamban:

1. Bobvos Linda 7.a
2. Egri Szilvia 8.a
3. Sztó Katalin 7.a

1. Házi Tibor 8.a
2. Bártfai Mária 7.a

tanulók értek el dobogós helyezést.

Szerdán szebbnél szebb mesét hallgatott a zsűri. Itt csak

az ötödikesek és a hatodikosok mérték össze tudásukat.

Helyezettek:

1. Szilágyi Edina 5.b
2. Kiss Erzsébet 5.b - Takács Szilvia 6.a
3. Patkós Ildikó 5.a

A 7-8. osztályosok prózamonddásban versenyeztek a következő eredménnyel:

1. Házi Tibor 8.a
2. Gugolya Beáta 8.b

Petőfi verseit csütörtökön hallgatta meg a zsűri. Itt is szép eredményeket értek el a tanulók.

Ötödik-hatodik évfolyam:

1. Patkós Ildikó 5.a
2. Csabai János 5.a
3. Kiss Erzsébet 5.b

Hetedik-nyolcadik évfolyam:

1. Bobvos Linda 7.a
2. Babák Edina 8.b
3. Csordás Anita 8.b
- Patkós Ibolya 8.a

Pénteken került sor az ünnepélyes eredményhirdetésre.

Ezen a napon emlékeztünk meg a magyar kultúra napjáról is. Kölesey Ferenc 1823-ban írta meg Nemzeti Himnuszunkat. Ennek tiszteletére a 7. osztály ünnepi műsorral emlékezett meg.

Délután irodalmi vetélkedővel zárult a rendezvénysorozat.

Ötödik-hatodik évfolyam:

1. Csípai Levente, Németh István, Simon Tamás 6.a
2. Molnár Karolina, Szilágyi Edina, Vig Ingrid 5.b

A helyesírási verseny helyezettjei 1999. február 25-én résztvettek a Simonyi Zsigmond országos helyesírási verseny területi döntőjén, ahol Bártfai Erika 5.a osztályos tanuló korosztályában 1. helyezést ért el, Korbely György 8.b osztályos tanuló pedig 2. díjat kapott.

Szép eredményükhöz gratulálunk.

Verset és mesét mondtak az alsósok

Iskolánk alsós tanulóinak idén is megrendezték a vers- és mesemondó versenyt. Február 23-án a zsűri meséket hallgathatott, melyeket évfolyamonként értékelt.

Döntésük alapján a következő tanulók értek el helyezést:

1. osztályosok közül:

1. Nádudvari Dóra 1.b
2. Jansik Bálint 1.a
3. Farkas Zsófia 1.b

2. osztályosok közül:

1. Aszódi Diána 2.b
2. Nemesényi Dóra 2.b
3. Hipszki Hedvig 2.a
3. Szalai Eszter 2.b

3. osztályosok közül:

1. Berényi Diána 3.b
2. Balogh Emese 3.b
3. Hévízi Mariann 3.a

4. osztályosok közül:

1. Bohák Ádám 4.a
2. Hangyás Krisztina 4.a
3. Lénárt Anikó 4.b
3. Gázsó Emese 4.b

Február 24-én a versmondónál ezek az eredmények születtek:

1. osztályból:

1. Dorogi Beáta 1.b
2. Kiss Tamás 1.b
3. Csík Marietta 1.b

2. osztályból:

1. Nemesényi Dóra 2.b
2. Dinya Péter 2.a
3. Fabó Tamás 2.a

3. osztályból:

1. Molnár Veronika 3.b
2. Hrnicsjár Ilona 3.a
3. Szfn Szandra 3.b

4. osztályból:

1. Bohák Ádám 4.a
2. Hangyás Krisztina 4.a
3. Koloň Nóra 4.b

Gratulálunk a helyezetteknek!

Természetesen dicséret illeti azokat a tanulókat is, akik részt vettek a versenyeken, de dobogós helyezést nem értek

el! A szarvasi megmérettetésen mese kategóriában az 1.-2. évfolyamot Aszódi Diána 2.b osztályos, a 3.-4. évfolyamot Berényi Diána 3.b osztályos tanuló, vers kategóriában az 1.-2. osztályokat Nemesényi Dóra 2.b osztályos, a 3.-4. osztályokat Bohák Ádám 4.a osztályos diák képviseli, valamint verses mese kategóriában indul 1.-2. osztályból: Hipszki Hedvig 2.a, 3.-4. osztályból Lénárt Anikó 4.b tanuló. További sikereket kívánunk nekik!

A zsűri véleménye, tanácsa 1-2 mondatban:

- Tanácsoljuk a versenyzőknek, hogy máskor hangosabban, bátrabban mondják a kiválasztott meséket, verseket.
- Örülünk annak, hogy sok kisgyermek szereti a verseket, meséket és szívesen szerepelnek „közönség” előtt is.

Nagy élmény volt, hogy a produkciók között számunkra ismeretlen versek és mesék is elhangzottak.

Területi énekverseny

1998. novemberében rendezték meg iskolánkban a helyi népdaléneklési versenyt, melyen Aszódi Erika 4.b osztályos és Szilágyi Edina 5.b osztályos tanulók szépen szerepeltek, ezért ők eljutottak az Apácai Tankönyvkiadó által rendezett területi énekversenyre. Itt Aszódi Erika 2. helyezést ért el.

Erikának gratulálunk és további sok sikert kívánunk, Edinát pedig dicséret illeti!

Gondolatok egy gondolatkísérletről (a Himnusz átírására)

Címer, zászló, himnusz - nemzeti jelképeink. Ezeket hallva minden magyar embernek eszébe jutnak a koronás címer, a piros-fehér-zöld zászló, és Kölcsey Ferenc gyönyörű sorai.

A történelem viharai bizony megtépázták, megcsúfolták a jelképeket. Apáinknak, nagypapáinknak nem csak a történelmi címer és zászló juthat eszébe, hanem az '50-es évek rákosai címere, a Kádár-korszak kalászos címere is. A szent korona, a koronás címer elfeledtetése is a politika, az „osztályharc” része volt. Rése volt ez a nemzeti tudat gyengítésének.

1978. január 6-án hazaértek az Amerikai Egyesült Államokból nemzetünk jelképei: a korona és a koronázási jelvények. A mai napig a Nemzeti Múzeumban őrzik őket. S most az új, köztudottak nemzeti érzelmű kormányunk azt tervezi, hogy újra létrehozzák a koronaőrseget, s az ereklyék visszakerülnek az Országháza, ahol eredetileg is őrizték őket.

Na, ezt a gondolatot egyesek már nem nagyon szívlelik. Van olyan országgyűlési képviselőnk, aki ki is jelenti, hogy a szent korona számára semmit sem jelent, s nem érti, miért olyan fontos a sorsa a kormányzó pártoknak. Erre az ember csak felkapja a fejét, s legfeljebb gondol egyet (ami nem biztos, hogy tűri a nyomdáfestéket).

Néhány hét múlva az újságokat lapozgatva megüti egy cím a szememet: Gondolatkísérlet a Himnusz átírására. „Agyrém” - gondolom, s eszembe jut a Szovjetunió himnusza, amelynek néhány sorát a '70-es években valóban átírták, mert a régi már „elavult” volt. Az említett írásban a következőkről van szó. Török András, az MSZP-SZDSZ kormányzat idején kulturális minisztériumi helyettes államtitkár „Haza, Himnusz, holnap” című előadásában, január 21-én, a Magyar Kultúra Napján vetette fel a Himnusz újraírásának „gondolatkísérletét” - ahogyan ő fogalmazott. A Milleniumi Emlékbizottság hirdessen pályázatot új himnusz írására. Agyának e csöppnyi ötletszik-

ráját a következőkkel indokolta: „a Himnusz hallhatatlansága a digitális korban csak ideig-óráig tartható fenn...”, „...aktualitását veszítette, mint történelem-filozófiai gondolatgyűjtemény...”. „Ha a Himnusz meg kívánjuk őrizni, akkor igazodnunk kell a mai fiatalok ízléséhez és vágyaihoz.” Szerintem a legnagyobb döfés a következő mondata: „A Himnusz pillanatnyilag még nem múzeumi darab, de úton van affelé.”

Mind pedagógus, és mint magyar ember is mélységesen felháborodtam a Tisztelt Úr ilyen hajánál fogva előrangot agyalgásán, s tudom, hogy nem vagyok vele egyedül. Nagyon csodálkozni ugyan nem tudok Török András felvetésén, s főleg indokain, hiszen annak a kultuszminisztériumnak volt pramídeus tagja, melyet Magyar Bálint neve fémjelez, akinek tevékenységét a kultúra és oktatás jelenlegi állapota minősíti. Mindenesetre nem a „Klebersberg Kúnók” sorában fogja a történelem emlegetni.

Az a benyomásom támadt, hogy a 2000. év közeledte, s a digitális technika térhódítása mintha kissé megterhelné egyes személyek agyát, s azt is elfelejtik, hogy milyen töből fakadtak, s milyen vér folyik az ereiben. E gondolatnak a Magyar Kultúra Napján történő felvetését pedig egyenesen gusztustalannak tartom. Államunk fennállásának 1000 éves évfordulójához közeledve, amikor végre olyan kultúrpolitikát folytat a kormány, amelyben a nemzeti hagyományok, értékek megőrzése, az erre nevelés fokozott cél, sutba kellene dobni a magyar irodalomtörténet talán legszebb alkotását, a földkerekség talán legszebb himnuszáért, hogy igazodjon a mai fiatalok ízléséhez és vágyaihoz. (Csak az a kérdés, milyen fiatalokra és milyen ízlésre, vágyakra gondol?!)

Eppen ellenkezőleg! Az lenne a cél, hogy minden magyar ember tudja és ismerje - ne csak felszínesen vagy iskolai tanulmányainak befejezéséig - nemzeti imánkat. Úgy nevelni fel gyermekeinket, unokáinkat, hogy a Himnusz hallatán a

Magyar Nemzethez (így nagybetűsen) tartozás érzése töltse el őket, s ne szégyelljék énekelni - ahogyan napjainkban szomorúan tapasztalom. Hogy meghatottság töltse el minden ember szívében, ha meghallja Erkel Ferenc gyönyörű zenéjét, s az sem baj, ha könny szökik a szemekbe.

Tévedésben van az, aki azt gondolja, hogy mindez az iskola feladata. Ez nem csak az iskola feladata. Mindannyiunké, a szülőké is. Mert a felnőttek is sokan mintha szégyellenék, ha énekelni kell. Kell! Jobban, mint valaha! Ünnepegekben, családi összejöveteleken, minden számunkra

jelentős eseményen, együtt öregek, fiatalok, szülők, gyerekek. Kell, jobban, mint valaha, mert ilyen ötletek hangzanak el nyilvánosan, mert egyes pártoknak fontosabb a kozmopolitizmus, mint a nemzeti öntudat.

Miért lenne múzeumi darab a magyar nép zivataros századainak versbe szedése? Talán, mert e sorokkal kezdődik: „Isten, áld meg a magyart!” Isten öröktől fogva létezik, és sosem lesz elavult. Áldására pedig mindaddig szüksége lesz ennek a népnek, amíg fiainak elméjéből ilyen vadhajtások fakadnak.

Molnárné

Húsvéti játszóház

Szeretettel várunk Benneteket **1999. március 20-án 9 órára** a Művelődési Házba egy vidám Húsvéti játszóházba.

A részletes programot keressétek a plakátokon!

Művelődési és Sport Bizottság

FIGYELEM!

Értesítjük a Tisztelt lakosságot, hogy **Dr. Gulyás Mária bőrgyógyász-szakorvos 1999. március 31-én (szerda) 12.00-14.00-ig és 1999. április 14-én (szerda) 16.00-18.00 óráig anyajegyvizsgálatot** tart az I. számú orvosi rendelőben (Szt. László u. 18.) A vizsgálat speciális nagyítóval történik, fájdalommentes és ingyenes.

Kérjük szíveskedjenek a TB kártyájukat magukkal hozni!

Polgármesteri Hivatal

KÖSZÖNET

Köszönetet mondunk mindazoknak a vállalkozóknak és tagoknak, akik hozzájárultak a Zsuzsanna-bál sikeres megtartásához:
Art-Kelim Szőnyegszövő és Ker. Kft.
Cervinus Rádió
Csilla divat
Elek Istvánné

Foltán Jánosné
ifj. Hegedűs László
IRISZ virág és ajándékbolt
Lázár Mihályné
Melis ABC
Pákozdi Lajos
Pergamen Papírbolt
Szabó János
Tóth Lajosné
Vas- és Fémipari Szövetkezet

APRÓ * APRÓ * APRÓ

80 literes fatüzeléses bojler eladó. Babák András, Békésszentandrás, Prohászka u. 19.

A Dinnyelaposi üdülőszoron nagyméretű vízparti telkemet

művelésre kiadnám. A kert öntözésére megvan a lehetőség. Telefon: 313-378

UNIFORM téga eladó, 560 db. Érdeklődni: 66/313-723

Üdvözlét Branyiszkóról!

Március van és mi ünnepe-
lünk. Megemlékezünk azokról
a hősekről, akik 150 évvel
ezelőtt a legtöbbit, az életüket
adták a haza szabadságáért. In-
duljunk most el képzeletben
egy fényes győzelem színhel-
lyére, a Branyiszkói-hágóra!

Kassától északra, közel 40 km
megtétele után a „Tarca-parti
Athén”-be, Eperjesre érkezünk.
Itt a Poprád felé vezető útra for-
dulunk, és ha 8
km-t megyünk,
máris Szinyén
vagyunk. Az ősi
Merse család a
IV. Bélától ka-
pott birtokon
várat épített a
XIII. század-
ban, később
kastélyt, de az
1628-ban emelt
sgraffito díszí-
tésű plébánia-
templom a
felvidéki rene-
szánsz egyházi
építészet egyik
legszebb alkotá-
sa. Szinyei
Merse Pál
(1845-1920) a
neves festő,
Szinyeújfaluban
látta meg a nap-
világot. Szülő-
háza némi
kívánnivalót
hagy maga
után.

Sírja - egy magányos kereszt -
a közeli Jernye község temető-
jében található.

Utunk során álljunk meg Fries
faluban. A Bertóthy Bálint által
1630-ban épített szép, kápráza-
tos, reneszánsz kastély előtt,
Parkja is figyelemre méltó.

Ha kigyönyöröködtük magun-
kat, érdemes egy kis kitérőt
tenni ÉNY-ra, Lipóc felé.
Csöndes, régi fürdőhely. Kö-
zelében húzódik a Sindler-
völgy, amely zubogó
patakjaival igazi csemege a
hegymászóknak.

De lassan magunk mögött
hagyjuk Sárosta, elérkezünk a
Szepesség keleti kapujához, a
758 m magas Branyiszkói-há-
góhoz. Fenséges látványban

gyönyörködhetünk! Előttünk a
Felvidék legnagyobb középkori
erődítménye, az óriási mére-
tű Szepes vára, majd a
káptalan tornyai magasodnak.
Távolabb Lőcse mutatja magát
sejtelmesen, végül mintegy le-
zárván a horizontot a Magas
Tátra elegáns vonulata koszo-
rúzza a páratlan panorámát.
Ilyenkor szoktuk azt mondani,
hogy mit kívánhatnánk még?

Nekünk csak szép lassan kellett
róni a kanyarokat, de ők élet-ha-
lál harcot vívtak minden centiért
a kemény hidegben.

Emlékművük a második világhá-
borúban elpusztult, egy szlovák
partizánemlékmű áll a hágón.

Ezzel átellenben, a hajdani,
vélt helyén szoktuk letenni a
mezei virágokból szedett csok-
rot, vagy a fenyőgallyakat,
emlékezve a kassai vörössip-

ság csatájában elhullott vitéz
honfitársainknak csontjai
nyugszanak. Fejem fölött ké-
ken mosolyog az ég, lábaim
alatt gyászossá vált a föld,
ősapáink unokáinak kiondolt
vérétől. Óh, csak hadd szálljon
alá napodnak teremő sugára,
hogy virág fakadjon a vértá-
tott hantokon, mert a porladó
tetemek koszorú nélkül el nem
hamvadhatnak Istenem! Ősa-
páinknak, né-
pek Istene!

Hallgasd meg
ágyúink bömbö-
lő szavát, mely-
ben vitéz
népednek lebbe
mennydörög,
hogy széjjelzúz-
za az önkény bi-
lincset osztó
vad korjait.
Mint szabad
hazának szabad
fia térdelek ez
újabb temetőn,
honfiam, test-
véreim roncsolt
tetemein. Ilyen
áldozatok árán
szentté válik e
hazának földje,
ha hűnös volt is
óh Istenem!
Mert véreid
megszentelt föld-
dön rab népek
élni nem szabad
atyám! Milliók
felett hatalmas

Fotó: B.M.

Úr! Ég és föld, tengereknek
mindenható Istene! Dicsőség
nő a porladó csontokból és
nemzetem homlokán fog va-
gyogni. Szenteled meg e poro-
kat kegyelmeddel, hogy a szent
ügyért elhullott bajnokok ál-
dással nyugodjanak, szentelt
hamvaikban. Amen.

A küzdők százával estek el
nemesak Kápolnánál, hanem
szerte e hazában, de mi va-
gyunk az utódok és értékelni
tudjuk erkölcsi nagyságukat,
ha majd megállunk a Bra-
nyiszkói-hágón.

Üdvözlettel:

Bódi Mária

Branyiszko környékén

Természetesen csak akkor, ha
tisztá az idő.

Megpihenünk a hágó tetején,
fényképeket készítünk, erőt
gyűjtünk a meredek szerpenti-
nekhez és eltűnődünk azon,
hogy milyen lehetett az a csata,
amelyet 1849. telén Guyon hon-
védei vívtak a császáriak ellen.

Orbán Balázs szavai jutnak az
eszembe, ha „hős vértől piro-
sult gyásztér” előtt állok.
„...mert a harcok nincsenek
eredmény nélkül, azok erköl-
csi nagyságuk egész fényében
állnak a világ előtt, és a szent
szabadság érdekében kiondott
vér bizonytal gyümölcsözni
fog, s eredményes lesz, ha
nem is a küzdőkre, de bizony-
nyal azok utódaira nézve...”.

kásokra. A közeli Szepesváral-
ja temetőjében nyugszanak a
honvédek egy közös sírban.

A fényes győzelmet tragikus
vereség követte Kápolnánál,
alig 3 hét múlva. Kossuth leróta
kegyeletét a csatatéren, itt
mondta el a híres imáját, mely-
lyel most mi is tisztelgünk az
1848-as hősek emlékének.

Felséges Úr! Árpád fiainak Is-
tene, tekints reánk csillagokkal
övezett trónusodról és hall-
gasd meg könnyörgő szolgálodat,
akinek ajkáról milliók imája
száll eged tündöklő kárpitja
felé, hogy áldja és magasztalja
a Te mindenhatóságod erejét!
Istenem! Felétem éltető napod
ég, a térdeim alatt a szabad-

„Mert a mértékletesség és a lelki békeesség az éték legjobb fűszere”

ARANYKINCSTÁR

Még itt van nyomokban a hó, de mi már a tavasz legszebb ünnepére, a húsvétra készülünk. Kezdjük mindjárt az asztal díszével!

CITROMTORTA. Hozzávalók: 4 db tojás, 16 dkg porcukor, 1 citrom, 12 dkg rétesliszt, 1 csipetnyi só, 1 késhegynyi sütőport.

A sárgákat 6 dkg cukorral és a sóval kikavarjuk. Felverjük a fehérjét a maradék cukorral, majd belecsepegtetjük a citromlevet. Összevegyítjük a sárgájával, hozzáadagoljuk a sütőporos lisztet. Kerek tortaformában sütjük lassú tűznél, kb. 40 percig. Ha kihűlt, 4 vékony lapot vágunk belőle. Krém: 2 dl tejet 5 dkg porcukorral, 2 citrom héjával, 3 dkg rétesliszttel felfőzünk. (Fontos a sorrend!) 15 dkg vaját, 10 dkg porcukorral, 1 vanília-cukorral, habosra kikavarunk. Az átpaszírozott, kihűlt főzetet hozzákeverjük. Megtöltjük a krémmel a tortát úgy, hogy a középső részre lekvárt kenünk.

Ehhez a legfinomabb a baracklekvár, de bármelyik savanyú íz megfelel. A krémmel díszítjük a tetejét is, tojás vagy nyuszi kerülhet rá egy kis ügyesség és a csillageső segítségével. Ajánlatos 1-2 nappal az ünnepség előtt elkészíteni a tortát.

A húsvét a mi vidékünkön a füstölt sonka és a csülök fogyasztás időszeke. Ajánlatos a sonkát bepácolni, a páclé porhanyóssá és finomabbá teszi a húst. Az üzletekben készen is lehet kapni fűszerkeveréket igen jó minőségben.

Sokak kedvence a **CSÜLÖK PÉKNÉ MÓDRA.** A csülköt egészben puhára főzzük, só, bors, vöröshagyma, babérlevél és fokhagyma kerül a lébe. Aztán a húst egy tepsi közepére tesszük, egy kg-nyi felkockázott burgonyát rakunk mellé, 30 dkg vöröshagymával körítjük, fűszerezzük sóval, borssal, paprikával, majorannával, petrezselyemmel és kb. 1 órán át szép lassan pirosra

sütjük. A húst felszeletelve adjuk az asztalra. Pompás lakoma, de ünneprontó lennék, ha most azt mondanám, hogy gondoljunk a kalóriáinkra.

GALAMBOK. Ez egy egyszerű kelt tésztából készül kis ügyességgel. Hozzávalók: 50 dkg liszt, 1 csipetnyi só, 2 evőkanál porcukor, 3 dkg élesztő, 3 dl langyos tej, 7 dkg puha vaj, mazsola. Az élesztőt a langyos lisztbe belemorzsoljuk, hozzáadjuk a sót, a cukrot, majd a tejjel fokozatosan bedagasztjuk, végén a vajat gyúrjuk bele. Másfél óráig langyos helyen kelesztjük. A tésztából hengert formálunk, majd darabokat vágunk belőle. Ezeket rudacskákká sodorjuk és egy sima hurkot kötünk rajta, mintha görcsöt szeretnénk rá kötni. A hosszabbik vége lesz a farka, a rövidebb a nyaka. Zsfrozott, lisztezett tepsibe ültetjük őket, távol egymástól, Mazsolából vagy dióból szemecskéket rakunk rájuk. Ha egy tepsit beültettünk, bekap-

csolhatjuk a sütőt. A tésztát meleg helyre tesszük és sütésig kelesztjük. Megkenjük tojással a galambokat és mielőtt a sütőbe tennénk a szemeket megerősítjük és a nyakat is megigazítjuk, hiszen a kelés folyamán elmozdultak. Szerelmespároknak 2 db-ot egymás mellé tehetünk, és mire kiszűnek, egybefornak. Ebből a mennyiségből 3 nagyobb tepsszel lesz. A sütés 15 percig tart a közepesen kicsit erősebb lángon. A gyerekek nagyon szeretik, kávéhoz, kakaóhoz kiadós, finom sütemény és kedves, mutatós a formája, mindig sikeres szereplője az asztalnak. Szeretném, ha receptek elkészítésében öröme telne a kedves háziasszonynak, bár ma már a férfiak közül is jónéhányan jeleskednek a konyhaművészet terén, így hát nekik is ugyanezt kívánom. Minden kedves Olvasómnak kellemes csemegézést kívánok!

Bődi Mária

Új színfolt Békésszentendrési idegenforgalmi palettáján

Mint bizonyára minden érdeklődő helyi lakos értesült róla, elkészült az egykori szeméttelap rehabilitációja, valamint ehhez kapcsolódóan a régi bányagödör rekonstrukciója.

Az itt kialakult mintegy 3,6 ha-os tó igen szép színfoltja lett a községnek.

Ahhoz viszont, hogy ez hosszú távon is szép maradjon további feladatok is szükségeltetnek.

A Tiszántúl éghajlata és talajadottságai mellett bármilyen tavat célszerű halasítani legalább egy szakmailag elfogadott minimális szinten, akár hasznosítására kerül a tó akár nem, ellenkező esetben néhány év alatt a csapadékvízzel bejutó, valamint a talajban már meglévő szerves tápanyagok hatására fellép az eutrofizáció, a vizinövények ellepik a felszínt és a felső vízréteget.

Ennek hatására az alsó vízrétegekben és az iszapban oxigén-

hiányos körülmények keletkeznek, az iszap rothadni kezd és néhány éven belül a tóból vizinövényekkel benőtt, nyaranta bűzös, használhatatlan mocsár lesz.

A megfelelő és szakszerű halasítás mindezen kedvezőtlen folyamatoknak elejét veszi, a fenékfaunát fogyasztó, valamint a növényevő halak, a vizinövények gyökereit folyamatosan kitérítik, hajtásait lecsipkedik, a vizet megfelelő mértékben felzavarosítják. Ezáltal meggátolják a makrovegetáció túlságosan nagymértékű elszaporodását és egy stabil önfenntartó, az ember számára is hasznos életközösség alakul ki.

A tó fekvése, valamint a terület rehabilitáció eredeti céljai között megfogalmazott társadalmi-jóléti igények kielégítése miatt a tó optimális hasznosítása horgászó formájában valósítható meg.

Ez a forma mindamelllett hogy önfenntartó, hosszútávon megoldja a terület gondozását és kulturált hasznosítását - amennyiben ezt külső vállalkozás végzi - egyéb önkormányzati források felhasználása nélkül.

További vonzerőt jelent a horgászturizmus számára és a duzzasztómű adta horgászati lehetőségekkel együtt, jelentősen fellendítheti a nagyközségbe érkező turisták számát.

Növelve ezzel a falusi turizmus lehetőségeit és a fizetővendéglátás kapacitásának kihasználtságát.

Mivel azonban ez a tó halas vízterületként még nem működött, szaknyelven fogalmazva be kell járítani a tavat, fiatalabb korosztályú halakkal és csökkentett népesítéssel kell kihelyezni, hogy kitapasztalhassuk a tó képességeit, illetve, hogy nem

adódnak-e környezeti vagy vízkémiai problémák.

Ezért tényleges horgászatra feltehetően csak a második vagy harmadik év után lesz lehetőség.

Cégünk a Szarvasi Horgászó Betéti Társaság 1998-ban alakult hasonló profilú vállalkozásokból. A megyében több horgásztavat üzemeltetünk illetve végezzük szakmai irányításukat.

A békésszentendrési tó hosszútávú bérleti jogát nyílt kiírású pályázaton nyertük el és reméljük, hogy működésünk a község valamennyi lakójában bizalmat és elégedettséget fog ébreszteni.

Reméljük mielőbb vendégül láthatjuk a környék horgászni szerető közönségét, de szívesen látjuk azokat is, akik csak pihenni, sétálni vágnak a vízparton.

Liska János
üzletvezető

Fejezetek Békésszentendrás sporttörténetéből - A NAGYSZERŰ

Rendhagyó fejezettel folytatódik a labdarúgás történeti sorozat. Az eddigi részek alapját egy bajnoki szezon eredményei adták. Most azt a remek sorozatot szeretném ismertetni az olvasókkal, melyet 1984-ben produkált a Hunyadi a Magyar Népköztársasági Kupában.

A kupasorozatot két részre osztották: először a megyei selejtezőket kellett sikeresen „megvívni”, hogy az országos táblára kerüljenek a csapatok.

Békés megyében július 8-án volt az első forduló. Ezeket az összecsapásokat előselejtezőnek nevezték, mert itt még csak a megyei II. osztály és a körzeti bajnokságok csapatai vettek részt.

A forduló legérdekesebb és meglepőbb eredménye az volt, hogy a Kardos legyőzte Csabacsüd csapatát! Kardoson e siker hatására felfokozott várakozás előzte meg a július 15-én megrendezett második fordulót.

A nagy meleg ellenére sok néző kíváncsi volt a békésszentendrési Hunyadi kardosi vendégszolgálatára.

A Hunyadi végig mezőnyfőként játszott, esélyt sem adva a hazaiaknak. A végeredmény 4:0 lett!

Ebben a fordulóban már a megyei I. osztályú csapatok is részt vettek. További eredmények

Kunágota - Mezőhegyes 1:3
H. Szalvai SE - Gádoros 3:1
Tótkomlós - Battonya 3:0
Csorvás - Medgyesbodzás 3:2
Gyomaendrőd - Szeghalom 1:2
Kétsoprony - Kondoros 3:2
Mezőberény - Füzesgyarmat 5:2

Lökösháza - Bcs. Agyagipar 1:7

Mezőgyán - Sarkad 4:2

Elek - Kétegyháza 2:2

Medgyesegyháza - Mezőkovácsháza Kovácsháza nem jelent meg.

Immár „közhelyigazság” a labdarúgó Magyar Népköztársasági Kupa a selejtezőktől egészen a végkiűzdelmekig, évről évre bővelkedik meglepetésekben. Így kommentálja a megyei újság a második fordulót.

Valóban így volt, hisz a mezőgyániak a Sarkad, az elekiek a Kétegyháza, a kétsopronyiak a Kondoros ellen bizonyították, hogy nem mindig az esélyesebb jut tovább.

A harmadik fordulóra július 22-én került sor. Itt léptek be a területi bajnokságban szereplő megyei csapatok. Együttesünk a Szarvast kapta ellenfeléül:

Szarvas - Békésszentandrás 3:3 (3:1)

Békésszentandrás, 300 néző, vezette: Molnár.

Szarvas: Hanyecz - Paulik, Szilágyi, Boda, Kovács (Gonda) - Czimrák, Demjén, Petneházi - Fedorjak, Durueskó, Thury

Edző: dr. Bencze Sándor

B. Hunyadi: Csík I. - Paraszt, Fazekas, Csík II., Koppányi - Hamza (Szirony), Virág I., Tasi - Virág II., Kiss, Vasadi (Szín)

Edző: Farkas Alajos

Közepes színvonalú mérkőzésen az alacsonyabb osztályban szereplő hazaiak megérdemelten jutottak tovább, mivel lelkesedésben felülmúlták a szarvasiakat. A hazaiak a második féldőben nagyszerűen játszottak.

Gól: Czimrák 2, Demjén ill. Virág I. 2, Kiss

Jók: Czimrák, Demjén, Durueskó ill. Virág I., Kiss

További eredmények:

Mezőhegyes - HÖR Dózsa 1:2

Tótkomlós - OMTK 0:1

H. Szalvai SE - Csorvás 2:5

Mezőgyán - Gyulai SE 2:13

Medgyesegyháza - Bcs. Agyagipar 2:1

Elek - Békés 0:4

Kétsoprony - Nagyszénás 1:3

Szeghalom - Mezőberény 4:0

A harmadik fordulóban is születtek meglepetések. A szarvasiak Békésszentendrán csak döntetlent értek el, így kiestek. A megyei bajnokságban győztes, a területi bajnokságba feljutott Agyagipar kikapott Medgyesegyházán, szintén búcsúzott! Az OMTK a mérkőzés hajrájában szerzett góllal biztosította a továbbjutást. A gyulai SE gólzáporos győzelmet aratott Mezőgyánban.

Július 29-én rendezték a negyedik fordulót.

A békésszentendrési Hunyadi nem állt hadilábon a szerencsével sem, mivel erőnyerő volt ebben a fordulóban, melynek érdekessége, hogy a hazai csapatok nem tudtak élni a pályaválasztói jog előnyével!

Eredmények:

Csorvás - OMTK 0:1

Nagyszénás - Gyulai SE 1:3

Szeghalom - Békés 0:1

Medgyesegyháza - HÖR Dózsa 1:2 hosszabbítás után

Az augusztus 5-én lebonyolításra kerülő ötödik fordulóban az Orosháza látogatott a Hunyadi otthonába:

B. Hunyadi - OMTK 1:1 (1:1)

Békésszentandrás, 300 néző, vezette: Bogyó

Hunyadi: Csík I. - Paraszt, Fazekas, Csík II., Poljak (Szín) -

Hamza, Virág I., Tasi - Virág II., Kiss, Bódi (Vasadi)

Edző: Farkas Alajos

OMTK: Bugyik - Hegedüs I., Hegedüs F., Rábai, Deák - Máté, Kucsera, Pisont - Tapasztó (Papp), Kvasznovszki, Szalka

Edző: Kérdő Sándor

A végeredmény már a 21. percben kialakult, később mindkét oldalon akadtak lehetőségek, de ezek kihasználatlanul maradtak, így az alacsonyabb osztályban szereplő hazaiak jutottak tovább.

Gól: Virág II. ill. Szalka

A másik mérkőzésen:

HÖR Dózsa - Békés 3:2

A szokásos meglepetésekkel kialakult a labdarúgó Magyar Népköztársasági Kupa megyei selejtezőjének négyese. Az orosházi Határőr Dózsa SE és a Békésszentendrési Hunyadi a papírformát felborítva került a legjobb négy közé, ahol a most erőnyerő Gyulai SE valamint az NB I-es Békéscsabai Előre Spartacus van még jelen. Folytatás később, akkor már országos sorsolás alapján.

A Hunyadi idáig sosem jutott még el a Kupában.

Ezek után kíváncsian vártuk ki lesz a következő ellenfél. Augusztus közepén kiderült, hogy a területi bajnokságban szereplő Szegedi VSE látogat hozzánk.

Országos tábla 1. forduló augusztus 29.

A legjobb 64 közé jutásért:

Békésszentandrás - Szegedi VSE 3:1 (1:0)

Békésszentandrás, 400 néző, vezette: Inges

Hunyadi: Csík I. - Paraszt, Fazekas, Csík II., Koppányi - Hamza, Virág I. (Urbán), Tasi - Virág II., Kiss, Bódi.

Edző: Farkas Alajos

újabb sorozat XII. fejezet

KUPASZEREPLÉS

A hazaiak - a Szarvasról igazolt fiatal csatár, Bódi vezérletével - közönségüket és ellenfelüket is meglepetésben részesítették, és megérdemelten jutottak tovább.

Gól: Kiss, Virág I. Bódi.

A továbbjutáshoz feltétlenül szükséges volt a győzelem, mert az országos táblán már változnak a szabályok: döntetlen esetén hosszabbítanak, s ha akkor sincs végeredmény, a 11-es rúgások határoznak.

A bravúros győzelem után valószínűs „futbal-láz” volt közönségünkben. Folytak a találgatások: „Vajon ki lesz a

a játékosoknak és a közönségnek is.

Nem NB I-est kaptunk, hanem az NB II. listavezetőjét a Szolnoki MÁV-MTE-t. A Szolnok az előző fordulóban a területi bajnokságban szereplő Kistelek otthonában 10:0-ra nyert. Nem rossz ajánlólevél! Az NB II-t is több pont előnnyel vezette, veretlenül! Tehát egy igazi nagy csapattal kellett felvenni a küzdelmet.

Országos tábla 2. forduló október 31.

A legjobb 32 közé jutásért Szolnoki MÁV-MTE - Békésszentandrás Hunyadi 5:0 (2:0)

Közös felvétel a szolnoki csapattal a mérkőzés előtt. Fehérben a hazaiak.

Álló sor: Medveczki, Tasi, Koppányi, Virág II., Csík II., Paraszt, Hamza

Guggolnak: Virág I., Fazekas, Hévízi, Kiss

A Szegedi VSE elleni győztes meccs után.

Állnak: Farkas Alajos edző, Paraszt János, Csík II. Imre, Kiss Mihály, Hamza Imre, Virág II. Sándor, Urbán Dénes, Csík I. Pál, Hamza Imre intéző.

Guggolnak: Hévízi Róbert, Koppányi Gábor, Tasi László, Vasadi László, Fazekas András, Bódi László

következő ellenfél?” Nagyon szerettük volna, hogy NB I-es együttest sorsoljanak, mert az a mérkőzés ajándék lett volna

Békésszentandrás, 500 néző, vezette: Bubori.

Hunyadi: Hévízi - Paraszt, Fazekas (Urbán), Medveczki,

Koppányi - Csík II., Virág I., Tasi (Bódi) - Hamza, Kiss, Virág II.

Edző: Farkas Alajos

Iramos, változatos mérkőzésen a hazaiak a legjobb helyzeteket sem tudták kihasználni. A vendégek szemre tetszetősen és jól játszottak - megérdemelten jutottak tovább.

Gól: Rostás 2, Repka, Romanek, Csató

Eddig tartott a Hunyadi menetele! Itt már olyan ellenféllel találta magát szembe, amely minden tekintetben jobb volt a mieinknél. Ebben az időben a Szolnok színeiben játszottak olyan kiváló játékosok, akik hamarosan az NB I-ben is megállták a helyüket: Rostás a válogatottságig vitte, László, Romanek, Csató, Rózsavölgyi, Sugár stabil első osztályú fo-

cisták lettek! De még többen megütötték ezt a szintet: Gyémánt, Pochanda, Repka.

S hogy valóban jó csapat volt azt jelzi az is, hogy a következő fordulóban a Békéscsabát is elbűcsűztatták!

A Hunyadinak a nagy álom nem sikerült, hogy Szabad Föld Kupa döntőt játsszon a Népstadionban az MNK döntő előtt! Pedig nagyon közel voltunk hozzá!

Mégis szívesen gondolunk vissza erre a mérkőzés sorozatra, mivel a Hunyadi történetének legsikeresebb kupaszereplése volt!

Remélem, hogy ezen bravúros eredmények felidézésével sokakban kellemes élményeket és emlékeket ébresztettem fel. Köszönöm figyelmüket!

Hévízi Róbert

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

SPORT

Labdarúgás

Két egymást követő hétvégén is Gádoroson játszott labdarúgó csapatunk felkészülési mérkőzést. Az első mérkőzésen csapatunk jól védekezett a végig támadó gádorosiak ellen és kontratámadások révén a helyzeteket biztosan értékesítették, így 4:3-ra győztünk.

A második mérkőzésen Varga László edző sok fiatal játékosnak adott játéklehetőséget. A mérkőzésen a Gádoros csapata ezúttal jobban kihasználta a helyzeteket és biztosan győztek 5:1-re.

A Hunyadi összeállítása az első mérkőzésen: Patkós II. - Taskó, Szabó, Prjevara, Domján, Kovács, Bedővári, Farkas, Házi (Csipai), Székely (Medveczki), Juhász. Góllövők: Farkas 2, Domján, Juhász.

A második mérkőzés összeállítása

Patkós II. (Varga) - Mrena, Bencsik T., Domján, Kiss Cs. (Prjevara II.), Kovács, Bencsik I. (Kiss T.), Boros (Szabó), Fekete (Házi), Farkas P. (Csipai), Farkas R. Gólszerző: Bencsik T. (11-esből)

Varga László szerint ezek a mérkőzések jól szolgálták a bajnoki felkészülést, a sorsolás szeszélye folytán az első fordulóban ismét Gádorosra utaznak immár bajnoki pontokért. A bajnoki rajtig még egy edzőmérkőzést terveznek Csabacsüd csapatával. Az első hazai bajnoki mérkőzésre március 20-án Medgyesbodzás ellen minden szurkolót szeretettel várunk.

Fabó István

Kézilabda mérkőzések sorsolása

FELNŐTT

Március 27., 15 óra: Magyarbánhegyes - Békésszentandrás

Április 03., 15.30 óra: Békésszentandrás - Füzesgyarmat

Április 11., 16.00 óra: Sarkadkeresztúr - Békésszentandrás

Április 18., 10.00 óra: Békésszentandrás - Békés

Április 25., 10.00 óra: Jamina - Békésszentandrás

Május 01.: Békésszentandrás - Mezőberény

Május 09., 18.00 óra: Főiskola - Békésszentandrás

Május 16., 11.00 óra: Békésszentandrás - Gádoros

Május 22., 16.00 óra: Gerla - Békésszentandrás

Május 29., 17.30 óra: Békésszentandrás - Újkígyós

Június 05., 17.30 óra: Kétsoprony - Békésszentandrás

Június 12., 17.00 óra: Békésszentandrás - Nagyszénás

IFI

Április 03., 14.15 óra: Békésszentandrás - Füzesgyarmat

Április 06., 16.00 óra: Sarkas - Békésszentandrás

Április 18., 11.30 óra: Békésszentandrás - Békés

Április 22., 17.00 óra: NKC III. - Békésszentandrás

Május 01.: Békésszentandrás - Mezőberény

Május 07., 17.00 óra: NKC I. - Békésszentandrás

Május 16., 9.30 óra: Békésszentandrás - Gádoros

Május 29., 16.00 óra: Békésszentandrás - Újkígyós

Június 05., 16.00 óra: Kétsoprony - Békésszentandrás

Kajak-kenu

A hosszú téli felkészülés a végefelé közeledik kajakosaink nagy öröme. November óta sok-sok erősítő és futóedzést végeztek, időnként kiegészítve uszodai foglalkozásokkal.

Bagaméri László és Sinka Péter edzők elégedettek voltak a versenyzők elvégzett munkájával. Összehasonlítva a novemberi és a március eleji felmérések adatait a fejlődés szemmel látható. Az elvégzett munka alapot ad arra, hogy a most kezdődő vízi edzésekhez meg legyen az erő és az állóképesség. Az idei versenynaptárban a tavalyi évhez hasonlóan a legfontosabb feladat a vidékbajnokságon valamint az utánpótlás bajnokságon való minél eredményesebb szereplés. A tavalyi évben eredményesen

szerepelt ifi négyes tagjai az idén már junior illetve felnőtt korosztályban szerepelnek és ismerve a felnőtt mezőny erejét, tőlük tisztességes helyállítás várható.

Legeredményesebb versenyzőnk Szitó Ákos a telet keményen végigdolgozta. A tavalyi viszonylag szerényebb eredményei ellenére is meghívottként részt vett az ifjúsági válogatott téli felkészülési edzőtáborában, ahol a felmérések eredményei bizonyították, hogy fizikai képességeik terén is állja a versenyt a legjobbakkal. Jelenleg Olaszországban van 2 hetes vízi edzőtáborban, hiszen már május közepén fontos tétre menő válogató verseny van, és ha ott jól szerepel, esélye lehet négyesben vagy párosban kijutni nemzetközi

versenyre, legjobb esetben az ifjúsági világbajnokságra. Nagyon nehéz feladat, sokat kell dolgozni érte, de csak akkor jön az eredmény.

Van tehát feladat bőven kajakosaink előtt.

A Simon Fiala Emlékversenyt az idén július 17-18-án rendezzük. Szeretnénk ismét színvonalasan megrendezni ezt a versenyt, ezért már most kereszük, várjuk támogatóinkat.

Fabó István

Szentendrési Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:

Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzata

Felelős kiadó: Sinka József

Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság

Tagjai:

Horváth Sándorné, Benedek Erika, Fabó István, Sinka Csaba

Felelős szerkesztő: Molnár Imre Zoltán

Készült:

SZARVASPRESS Bt. Telefon/fax: (66) 313-144/19

NYTSZ: 372/2/1995

A SZENTANDRÁSI HÍRADÓ IPAROS MELLÉKLETE

AZ IPARTESTÜLET HÍREI

1999. március 31-ig

Tájékoztató az 1998. évi személyi jövedelemadó bevallásával és elszámolásával kapcsolatos kifizetői és munkáltatói feladatokról, adatszolgáltatásról

Az 1998. évi szja megállapítására, bevallására, az adó és az adóelőleg befizetésére vonatkozó szabályokat a személyijövedelemadóról szóló többször módosított és kiegészített 1995. évi CXVII. törvény, valamint az adózás rendjéről szóló, többször módosított és kiegészített 1990. évi XCI. törvény tartalmazza. Jelen tájékoztatóval a munkáltatói, illetőleg kifizetői feladatok határidőre történő, pontos elvégzéséhez kívánunk segítséget nyújtani.

Az adó megállapítása és bevallás kétféle módon történhet:

- vagy önadózás útján, a 9853-as adóbevallás benyújtásával,
- vagy a munkáltató adómegállapításával (M/29/98/as nyomtatvány kitöltésével és benyújtásával).

A munkáltató feladatai a személyi jövedelemadó megállapításával és elszámolásával kapcsolatban

A munkáltató annak a magánszemélynek köteles az adóját megállapítani és elszámolni, aki nála 1998. december 31-én munkaviszonyban állt és 1999. január 15-ig nyilatkozott arról, hogy nem kíván adóbevallást adni, mert munkaviszonyán kívül más forrásból származó jövedelme nincs. A nyilatkozat alapján a munkáltató csak akkor köteles elszámolni a dolgozójával, ha a magánszemélynek

* kizárólag egy munkaviszonyból (bedolgozói jogviszonyból, munkaviszonynak minősülő egyéb jogviszonyból, kizárólag ugyanazon társas vállalkozásban, polgári jogi társaságban fennálló tagsági viszonyból) származó - adómentességet nem élvező jövedelme van,

* kizárólag egy munkáltatótól, de több jogviszonyból származó olyan összevont adóalapba tartozó adóköteles jövedelme van, amellyel szemben tételesen igazolt költséget nem kíván elszámolni. A költségterítés címén szerzet bevétellel szemben bizonylat nélkül elszámolható költségek nem zárják ki a munkáltató elszámolási kötelezettségét. A belföldi kiküldetési rendelvénnyel alapján kifizetett bizonylat nélkül elszámolható mértéket meg nem haladó gépjárműköltségterítés (ezt az összeget az elszámolásban szerepeltetni sem kell) kivételével a gépjármű-költségterítéssel szemben minden költséget csak útnyilvántartás alapján lehet elszámolni. A munkáltató nem számolhat el azzal a dolgozójával, aki bármilyen gépjárművel kapcsolatos költséget útnyilvántartás alapján számol el,

* A nyugdíja, az adóköteles társadalombiztosítási ellátása, valamint a jogszabály alapján folyósított munkanélküli ellátás mellett, kizárólag egy munkáltatótól származó, az elszámolást ki nem záró jövedelme van,

* az év során kizárólag egymást követően több munkáltatónál létesített munkaviszonyból származott az előzőekben felsorolt jövedelme és az erről szóló igazolást átadta a munkáltatójának.

Az elszámolás további feltétele, hogy a magánszemély:

- az év utolsó munkanapján munkaviszonyban áll,
- végkielégítésből származó jövedelmét az évek között nem kell megosztania,
- az 1998. évben befektetési adóhitel címén adókedvezményt nem vesz igénybe és fennálló adóhitele sincs,
- osztalékból, árfolyamnyereségből származó jövedelme kizárólag munkáltatójától (társaságától) származik és az adólevonás megtörtént,
- nem egyéni vállalkozó,
- föld bérbeadásából, földjáraadékból származó jövedelme kizárólag a munkáltatójától (társaságától) származik,
- önkéntes kölcsönös biztosítópénztár tagja és a támogatói adományból jóváírt összeget kizárólag a munkáltatója (társasága) fizetett be,
- nem kellett 1998-ban visszafizetnie az 1997. év előtt igénybe vett adóalap csökkentő vagy adókedvezményt,
- az adóelőleg fizetésre vonatkozó szabályok szerint a költségkülönbötet, vagy az adóelőleg különbötet miatt 12%-os adófizetési kötelezettség nem terheli.

A munkáltató e feltételek fennállását nem köteles vizsgálni, de célszerű felhívni a dolgozó (tag) figyelmét a szükséges tudnivalókra, és arra, hogy adóbevallást kell adnia a nyilatkozat helyett, amennyiben tudomása van a nyilatkozattételt kizáró körülményekről

Az adómentes bevételek nem érintik a munkáltató adómegállapítási-elszámolási kötelezettségét (azokat a magánszemélynek nem kell bevallania és az összjövedelemhez nem kell hozzászámítania).

Nem zárja ki a munkáltatói elszámolás lehetőségét az egyéb feltételek fennállása esetén, ha a magánszemély a munkaviszony létesítését megelőzően alkalmi munkavállalói könyvvel rendelkező alkalmi munkavállaló volt, és az e jogviszonyából származó jövedelméről az alkalmi munkavállalói könyv kiállítója általkészített igazolást a munkáltatójának átadta.

Nem számolhat el a munkáltató azzal a dolgozóval, akinek más forrásból is származott adóköteles jövedelme!

Az 1999. január 1-je utáni munkahely-változás esetén a dolgozóval az a munkáltató számol el, akihez/amelyhez a magánszemély a nyilatkozatát benyújtotta. Ha a magánszemély az új

munkáltatóhoz nyújtotta be a nyilatkozatát, akkor csatolni kell annak a munkáltatónak az 1998. évi jövedelemelszámolását is, akinél/amelynél december 31-én munkaviszonyban állt.

Ha a magánszemély 1999. január 1-je után szünteti meg a munkaviszonyát, de január 15-ig nem létesít új munkaviszonyt és korábbi munkáltatójának sem ad nyilatkozatot, akkor adóbevallást kell adnia. Így kell eljárni akkor is, ha a magánszemély ugyan új munkaviszonyt létesített január 1-je után, de egyik munkáltatójának sem adott az elszámolásra vonatkozó nyilatkozatot.

A sorkatonai szolgálatra bevonuló fiatal munkaviszonya nem szűnik meg, ezért minden munkáltató köteles a bevonult sorkatonával elszámolni, ha annak egyéb feltételei fennállnak. A sorkatona is 1999. január 15-éig közölhette a munkáltatójával, hogy adóbevallást kíván-e benyújtani vagy kéri az elszámolást. Az adóbevallást a sorkatonának az állandó lakhelye szerinti APEH Igazgatóságához kell benyújtani. Ugyanez a szabály érvényes a gyed-en, illetve gyed-en lévő magánszemélyekre is.

A dolgozónak a bevételből levonható összegre (kamarai tagdíj, stb.) és az adócsökkentő kedvezmények igénybevételére jogosító igazolásokat, **nyilatkozatokat legkésőbb** 1999. február 20-áig kellett a munkáltató részére átadni.

A magánszemélyek nyilatkozatait és igazolásait - ha adóját a munkáltató állapítja meg - a munkáltató köteles az elévülési idő végéig megőrizni. 1999. március 20-áig kell a munkáltatónak írásban közölnie a dolgozójával az 1998. évi adóköteles jövedelem és személyi jövedelemadó megállapítását és elszámolását.

Az elszámoláshoz az **M29/98.**, az **M29/A/9.** és az **M29/B/98.** számú nyomtatványok szolgálnak.

A nyomtatványok használata nem kötelező, azonban azok adattartalmát és az adatok sorrendjét be kell tartani.

A nyomtatványok sorszámozása és adattartalma megegyezik a 9853. számú személyi jövedelemadó bevallási nyomtatvány sorainak számozásával és adattartalmával, a nyomtatvány sorainak kitöltéséhez a 9853. számú személyi jövedelemadó bevallás kitöltési útmutatója részletes segítséget ad.

Az alábbiakban ismertetjük a személyi jövedelemadó bevallás azon sorait, amelyek az M29/98. számú nyomtatványban előfordulnak.

M29/98. Az 1998. évi személyi jövedelemadó megállapítása

A nyomtatványon a munkáltató és a dolgozó adataira vonatkozó sorokat mind ki kell tölteni. A magánszemély természetes azonosító adatait teljeskörűen akkor is fel kell tüntetni, ha adóazonosító jellel rendelkezik. - Nem magyar állampolgár dolgozó esetében az adóazonosító jel kódokkába az útlevelezés számot kell beírni úgy, hogy az útlevelezés első jegye (ez lehet betű is) elé X-et kell írni. A nyomtatványon az erre szolgáló kódokkába X-szel kell jelölni, ha a dolgozó adóazonosító jellel nem rendelkezik. Az erre szolgáló kódokkában 1 vagy 2-es számmal kell jelölni a magánszemély által borítékban elhelyezett rendelkező nyilatkozatok számát is.

A közszolgálati televízió működésének költségeihez a televíziókészüléket üzemeltet háztartásoknak is hozzá kell járulnia üzemeltetési díj fizetésével. Az üzemeltetési díj 1998. január 1-jétől adónak minősül, melyet az ezzel megbízott szedi be. A díjfizetési kötelezettség bejelentését az önkormányzat ellenőrzi. A bejelentés elmulasztása esetén az önkormányzati adóhatóság mulasztási bírságot állapíthat meg. Amennyiben egy háztartásban több TV készüléket is üzemeltetnek, az üzemeltetési díjat csak egy készülék után kell megfizetni az üzemeltetőnek. Ha több magánszemély közös tulajdonában, használatában van a díjfizetési kötelezettséggel járó TV készülék, a magánszemélyeknek írásban meg kell állapodniuk, hogy az üzemeltetési díjat ki vállalja magára. A megállapodást a magánszemélynek kell megőriznie az elévülési időig. A magánszemélyek a TV készülék üzemeltetésére

vonatkozó nyilatkozatát a megfelelő kódokkában kell X-szel jelölni.

Mentes az üzembentartási díj fizetése alól:

- az egyedül élő 70 éven felüli személy,
- az önálló háztartásban élő házaspár, illetve az élettársak, ha egyikük 70, másikuk 60 éven felüli,
- az a 60 éven felüli személy, aki önálló nyugdíjjal, keresettel vagy egyéb jövedelemmel nem rendelkező közeli hozzátartozója eltartásáról gondoskodik,
- a hadirokkant és hadiözvegy,
- a súlyosan látás- vagy hallássérült, az I. és II. csoportbeli rokkant.

Összevont adóalapba tartozó jövedelmek (megegyezik a 9853. számú személyi jövedelemadó bevallás alábbi számozott sorai-
val): 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23.

Külföldön is adóköteles jövedelmek részletezése: 131, 132, 133,

A számított adó kiszámítás: 31. sor

Az összevont adóalap adója: 4. sor

Az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmények:

41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 57

Külön adózó jövedelmek adója: 116-128. sorok

Az 1998. évi adófizetési kötelezettség: 81. sor

Tájékoztató adatok: 101-13. sorok.

A munkáltatótól (társaságtól) származó elkülönülten adózó jövedelmek és ezek adója: 118, 121, 122, 123, 124, 126, 129

Pecset, a munkáltató aláírása, az igazolás átvétel időpontja és a dolgozó aláírása.

Példa az M29/98. számú nyomtatvány kitöltésére

A munkáltató Zöld László főállású (heti 40 órás munkaviszonyban álló) dolgozója, munkaviszonyán kívül más forrásból származó jövedelme nincs. Havi bruttó munkabére: 30.000 Ft

1. Munkaviszonyából származó bérjövedelem érdekképviselői tagdíj nélkül	360.000 Ft
21. Összes belföldön adóköteles jövedelem:	360.000 Ft
23. Összevont adóalap összege:	360.000 Ft
Ebből a bér összege:	360.000 Ft
31. A számított adó	79.600 Ft
- 300.000 Ft-ig 61.000 Ft	
- 60.000 Ft 31%-a: 18.600 Ft	
34. Adójóváírás a bér 20%-a, max. éves szinten 50.400 Ft	50.400 Ft
35. Nem megállapodás alapján fizetett nyugdíjjárulék 25%-a	6.300 Ft
(360.000 x 0,07 x 0,25 = 6.300 Ft)	
39. A 32-38. sorokba írt összegek összesen:	56.700 Ft
40. Az összevont adóalap adója (31)-(39):	22.900 Ft
58. Az összevont adóalapot terhelő, kedvezményekkel csökkentett adó	22.900 Ft
71. Az 1998. évi jövedelem adója (58. és 61. sor együttesen):	22.900 Ft
81. Az 1998. évi adófizetési kötelezettség:	22.900 Ft
82. A kifizetők által levont adóelőleg összege:	22.900 Ft
85. Összes levonás (82-84. sorba írt összeg összesen)	22.900 Ft
87. Levont befizetett adó, adóelőleg (85. és 86. sor összege)	22.900 Ft
88. Az adóbevallással egyidejűleg még fizetendő adó	0 Ft

Nyugdíjas alkalmazott személyi jövedelemadó befizetési kötelezettségének megállapítása:

	havi	éves
Nyugdíj összege	25.000 Ft	300.000 Ft
Munkabér összege	18.000 Ft	216.000 Ft

Éves jövedelem összesen: 516.000 Ft

Az M29/98. számú nyomtatvány kitöltése:

1. Munkaviszonyból származó bér jövedelem:	216.000 Ft
13. Nyugdíj összege:	300.000 Ft
16. A 13-15. sorokba írt összegek együttesen:	300.000 Ft
21. Összes belföldön adóköteles jövedelem:	516.000 Ft
23. Összevont adóalap összege:	516.000 Ft
Ebből a bér összege (1. sor) a/oszlopba:	216.000 Ft
31. Számított adó a 23. sor összege után a progresszív adótábla szerint sávosan számított adó összege:	128.600 Ft
500.000 Ft-ig:	123.000 Ft
16.000 Ft 35%-a:	5.600 Ft
34. Adójóváírás:	50.400 Ft
37. A 16. sorba írt összeg adója (nyugdíjra eső adó összege a példánkban)	61.000 Ft
39. A 32-38. sorokba írt összegek együttesen:	111.400 Ft
40. Az összevont adóalap adója (a 31. sor összegéből a 39. sor összegének levonása után megmaradt összeg):	17.200 Ft
58. Az összevont adóalapot terhelő, kedvezményekkel csökkentett adó:	17.200 Ft
71. Az 1998. évi jövedelem adója:	17.200 Ft
81. Az 1998. évi adó összege:	17.200 Ft
82. A kifizetők által levont adóelőleg összege:	20.000 Ft
85. Összes levonás:	20.000 Ft
87. Levont, befizetett adó, adóelőleg együttes összege:	20.000 Ft
89. Az adóbevallással egyidejűleg visszaigényelhető adóelőleg:	2.800 Ft

M29/A/98 és az M/29/B/98. számú tábla kitöltése:

Az M29/A/98. és az M/29/B/98. számú tábla az M/29/98. sz. személyi jövedelemadó elszámolási nyomtatvány része, és az egyes adókedvezmények részletezésére szolgálnak. A táblázatokon szereplő azonosító adatokat, úgymint a munkáltató neve, címe, adószáma, dolgozó neve, adóazonosító száma, ki kell tölteni.

A táblázatok többi része és számozott sorai megegyeznek a 9853/03. számú személyi jövedelemadó bevallási nyomtatvány táblázat sorainak számozásával, melynek kitöltését az szja bevallás kitöltési utasítása részletesen ismerteti.

Az adókülönbözlet elszámolása

A munkáltatónak az adót és a levont adóelőleg (adó)különbözletét a legközelebbi bérfizetéskor, de legkésőbb 1999. április 20-áig kell levonnia vagy visszafizetnie. Eddig a határidőig van lehetőség az adókülönbözlet több részletben, havonta történő levonására is.

A munkabérből havonta levont adókülönbözlet azonban nem haladhatja meg az esedékes egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel és adóelőleggel csökkentett havi munkabér 15%-át. Amennyiben az adókülönbözlet így módon 1999. április 20-áig nem vonható le teljes összegben, akkor a levonást további két hónapon keresztül kell folytatni, ugyancsak a 15%-os mérték figyelembevételével.

Ha a további két hónapi levonást követően is marad még adókülönbözlet, akkor a munkáltató a levonás meghiúsulásától számított 15 napon belül a tartozás összegéről értesíti a magánszemély állandó lakhelye szerinti illetékes APEH igazgatóságát.

Így kell eljárni akkor is, ha a magánszemély az adókülönbözlet teljes levonása előtt munkahelyet változtatott.

Az elszámolás közlésével egyidejűleg kell a tartozás összegéről értesíteni az illetékes APEH igazgatóságát akkor, ha a magánszemély 1999. január 1. napja után munkahelyet változtatott, vagy munkaviszonya megszűnt, de nyilatkozatát ahhoz a munkáltatóhoz nyújtotta be, amellyel 1998. december 31-én munkaviszonyban állt.

A magánszeméllyel elszámolt adókülönbözletet a munkáltató a saját adóbevallásában szerepelteti.

Az adókedvezmények igénybevételére jogosító igazolások

Adókedvezményt csak hiteles igazolás alapján lehet elszámolni. Azok a szervezetek, amelynek igazolása alapján a magánszemély

jövedelemadó kedvezményt vehet igénybe, az erre szóló igazolást az adózás rendjéről szóló törvény szabályai szerint legkésőbb 1999. január 31-ig kötelesek a magánszemély részére kiadni. Az igazoláson mindazokat az adatokat kell szerepeltetni, amelyekből megállapítható az igénybe vehető kedvezmény jogosultja, jogcíme és összege, valamint az igazolás kiállítója.

Az igazolásnak tartalmaznia kell:

- a magánszemély nevét, személyi azonosító számát és lakcímét,
- az 1998. évben befizetett, kedvezményre jogosító összeget, jogcímet,
- az igazolás kiállítójának azonosító adatait (név, székhely, adóazonosító).

A közcélú adományra vonatkozó igazolásnak tartalmaznia kell a közcélú adomány jogosultja és a magánszemély megnevezését, nevét, székhelyét, lakóhelyét, adószámát (adóazonosító jelét), a közcélú adomány összegét és a támogatott célt.

Az igazolásnak tartalmaznia kell a közhasznú szervezet, kiemelkedően közhasznú szervezet esetében a közhasznúsági fokozatot és a bejegyzésről rendelkező bírósági számát, illetve ha a bejegyzés még nem történt meg, az erre vonatkozó kérelem bírósági ügyiratszámát is. Amennyiben tartós adományozásról van szó, akkor az igazolásnak tartalmaznia kell a tartós adományozásról megkötött szerződés keltét is.

Az igazolást annak a szervezetnek kell kiállítania a magánszemély részére, amelynek számláján a kedvezményre jogosító befizetést jóváírták. A szellemi tevékenység minősítése a kifizető feladata, a kifizetésről szóló igazoláson kell ezt a tényt megjelölni.

Adatszolgáltatás

Az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint a kifizetőknek és a munkáltatónak az adóhatósághoz adatot kell szolgáltatnia az egyes adóköteles jövedelmek kifizetéséről, továbbá az ún. tevékenységhez kapcsolódó adókedvezmény igénybevételéhez kiadott igazolásokról. Az adatszolgáltatási kötelezettség kiterjed valamennyi kifizetőre és munkáltatóra. A kifizetésről annak kell adatot szolgáltatnia, aki a kifizetést teljesítette, illetőleg az adóelőleget (adót) megállapította és levonta. Az adatszolgáltatást kizárólag a 98K30., 98K53., 98K43. és 98K49. számú nyomtatványon vagy mágneses adathordozón kell teljesíteni.

Figyelem! A munkáltatók és társaságok az általuk elszámolt adóról az M29/98., az M29/A/98. és az M29/B/98. számú eredeti nyomtatványokon, vagy azok jól olvasható másolatainak beküldésével, vagy azok adattartalmával egyező mágneses adathordozó átadásával tehetnek eleget.

Az adatszolgáltatás benyújtásának határideje:

- nyomtatványon: 1999. március 31.

- mágneses adathordozón: 1999. április 20.

Ha az adatszolgáltató 1999. január 1. és március 31. között megszűnik, az adatszolgáltatást a bevallással egyidejűleg, de legkésőbb 1999. március 31-ig kell benyújtani.

A papíralapú adatszolgáltatáshoz az A/98. számú adatkísérő lapot is mellékelni kell, amely egyben az adatszolgáltatás igazolására is szolgál.

Az adatszolgáltatást 1 példányban, az adatkísérő lapot 2 példányban kell benyújtani.

Az M29/98., az M29/A/98 és az M29/B/98-as elszámoló lapok másolatait a munkáltató valamennyi magánszemély vonatkozásában egyszerre adja át az adóhatóságnak az A/98. számú adatkísérőlap 2 példányával. A nyomtatványok a nyomtatványellátó üzletekben szerezhetők be.

A munkáltatók az adatszolgáltatással egyidejűleg kísérő jegyzékkel adják át a dolgozók azon nyilatkozatait, amelyekben rendelkeznek az összevont adóalapjuk utáni, a kedvezmények levonását követően fennmaradó, befizetett adójuk 1-1%-áról.

A dolgozónak lehetőséget biztosít az szja törvény, hogy a befizetett adója 1%-áról társadalmi szervezet vagy alapítvány javára rendelkezzen, ezen túlmenően külön rendelkezhet a dolgozó a

befizetett adó további 1%-áról társadalmi szervezet vagy alapítvány javára rendelkezzen. Ezen túlmenően külön rendelkezhet a dolgozó a befizetett adó további 1%-áról az általa támogatni kívánt egyház vagy a költségvetési törvényben meghatározott kiemelt költségvetési célerőirányzat javára. Amennyiben a dolgozó két rendelkező nyilatkozatot tesz, akkor is egy borítékba kell azokat helyezni.

Adóbevallást helyettesítő munkáltatói elszámolás esetén a magánszemély az általa lezárt, a boríték ragasztási felületén aláírt, a nevével, lakcímével és az adóazonosító jelével ellátott postai szabvány méretű borítékban tett nyilatkozatát, illetve nyilatkozatait, **legkésőbb 1999. március 25-éig** közvetlenül a munkáltatójának kell átadnia.

A rendelkező nyilatkozat kizárólag a kedvezményezett adószámát (technikai számát), esetleg a kedvezményezett megnevezését tartalmazhatja.

Az adatszolgáltatási kötelezettség nem, vagy nem megfelelő minőségű teljesítéséért, a hibás, vagy valótlan adatok feltüntetéséért, az ellenőrzés során feltárt hibák határidőre történő kijavításának elmulasztásáért az adóhatóság mulasztási bírságot állapíthat meg.

1999. január 1-jétől - az évközi adatszolgáltatás esetén - az adóazonosító jel nélküli (hiányos) adatszolgáltatás is mulasztási bírságot vonhat maga után.

A kifizető adatszolgáltatására a magánszemélyek 1998. évi jövedelmeiről 98K30. számú nyomtatvány

Kifizetőnek minősül a Magyar Köztársaság területén székhellyel, telephellyel rendelkező vagy egyébként gazdasági tevékenységet folytató jogi személy, egyéb szervezet, egyéni vállalkozó stb., ha olyan bevételt, jövedelmet juttat, amellyel kapcsolatban a törvény adó (adóelőleg) megállapítási, levonási, bevallási, megfizetési, igazolás-kiállítási vagy adatszolgáltatási kötelezettséget állapít meg. A megbízót kifizetőnek kell tekinteni akkor is, ha valamely összeget közvetítő (pl. posta, hitelintézet, stb.) útján fizet ki.

A kamat, az osztalék, az árfolyamnyereség, a tőzsdei határidős, opciós ügyletből származó jövedelem kifizetője az a jogi személy, egyéb szervezet vagy egyéni vállalkozó, aki (amely) e jövedelmet ténylegesen kifizeti.

A magánszemély részére történő kifizetés esetén a kifizető olyan bizonylatot köteles kiállítani és a magánszemély részére átadni, amelyből kitűnik a magánszemély bevételeinek összege és jogcíme, az adóelőleg vagy az adó alapjául szolgáló jövedelem, valamint a levont adóelőleg, illetőleg adó összege.

Minden kifizető már a kifizetés alkalmával köteles a bevételről szóló bizonylatot a magánszemély részére átadni. Ha ez az adóév során bármilyen okból nem történt meg, akkor azt magánszemély kérésére pótolni kell.

A 98K30. számú nyomtatványon vagy mágneses adathordozón kell adatot szolgáltatni a kifizetőnek mindazokról a magánszemélyeknek történt kifizetésekről, amelyekre az adatszolgáltatási kötelezettség kiterjed kivéve azokat, amelyeket az M29/98. és M29/A/98. és M29/B/98. számú nyomtatványon kellett feltüntetni a munkáltatónak (társaságnak).

A 98K30. számú nyomtatványon kell bejelenteni:

- a megbízás alapján történt kifizetéseket,
- tb. szervezetek olyan kifizetéseit, amelyeket azok a magánszemélyek kaptak, akiknek nem volt munkahelyük,
- az alkalmi munkavállalói könyv alapján foglalkoztatott magánszemélyek részére történt kifizetésekről,
- ezen nyomtatványon kell az évközi adatszolgáltatást is teljesíteni, ezt azonban a nyomtatványon az Évközi adatkódok közzétételében 99. számmal kell jelölni,

- ezen nyomtatványon kell adatot szolgáltatni az olyan magánszemélyek munkaviszonyból (tagsági viszonyból) származó jövedelméről is, akiknek az adatszolgáltatóval kötött munkaviszonya (tagi jogviszonya) év közben megszűnt. E magánszemélyekre vonatkozóan a 98K30. számú nyomtatványon kell a munkaviszony megszűnése után történt kifizetésekről is adatot szolgáltatni.

Figyelem! A 98K30. számú nyomtatványon csak a saját kifizetés szerepeltethető a hozott - más munkáltatótól származó - adatok nem.

A 98K30/A számú nyomtatványon kell adatot szolgáltatni a kifizetőnek mindazokról a jövedelmekről, amelyek a 98K30. számú nyomtatványon szerepelnek és amelyeket olyan magánszemélyek részére fizettek ki, akik nem rendelkeznek adóazonosító jellel. Ez a nyomtatvány 1999. január 1-jétől nem használható az évközi adatközlésre. Nem terjed ki az adatszolgáltatási kötelezettség az egyéni vállalkozók részére e tevékenység ellenértéke címén történt kifizetésekre.

Tájékoztatás a T29/98. számú nyomtatványon az adóhátralékról

A nyomtatvány az alábbi adatokat tartalmazza:

- a magánszemély neve,
- adóazonosító jele,
- születési ideje, helye,
- anyja leánykori neve,
- állampolgársága,
- állandó lakcíme,
- a munkáltató adószáma, munkáltató neve és címe

1. Fizetendő adó (az elszámolás 88. sora)
2. A bérjegyzékben levont vagy pénztárba befizetett adó
3. Az adóhátralék összege (az 1. és 2. sor különbsége)

Dátum, munkáltató aláírása

Így kell eljárni akkor is, ha a magánszemély az adókülönbözettel teljes levonása előtt munkahelyet változtatott.

Az elszámolás közzétételével egyidejűleg kell a tartozás összegéről értesíteni az illetékes APEH igazgatóságot akkor, ha a magánszemély 1999. január 1. napja után munkahelyet változtatott vagy munkaviszonya megszűnt, de nyilatkozatát ahhoz a munkáltatójához nyújtotta be, akivel, illetve amellyel 1998. december 31-én munkaviszonyban állt.

98K43. számú nyomtatvány: A kifizető adatszolgáltatása a mezőgazdasági őstermelői tevékenységet folytató magánszemélyek részére az 1998. évben kifizetett összevonása alá eső bevételekről.

98K39. számú nyomtatvány: A szövetkezet adatszolgáltatása a tag üzletrészesének az 1998. évi elidegenítéséről.

98K49/A. számú nyomtatvány: A szövetkezet adatszolgáltatása az adóazonosító jellel nem rendelkező magánszemély tag üzletrészesének az 1998. évi elidegenítéséről.

98K53. számú nyomtatvány: A kifizető adatszolgáltatása a magánszemélyeknek az 1998. évben ellenérték nélkül vagy engedménnyel juttatott üdülési csekkokról.

A fent felsorolt 4 féle nyomtatvány kitöltésével nem foglalkozunk, mivel ezek az egyéni vállalkozásokra nem vonatkoznak, csak tájékoztató jelleggel ismertettük.

Az A/98. számú nyomtatvány: Adatkísérő lap az állami adóhatóság részére történő adatszolgáltatáshoz.

Az adatkísérő lapon fel kell tüntetni:

- az adatszolgáltató adószámát, nevét,
- a beküldött lapok elsorolását, darabszámát és tételszámát.

Az A/98. számú adatkísérő lappal kell beküldeni: a 97K30., a 97K43., a 97K39., az M29/98., az M29/A/98., az M29/B/98. számú adatszolgáltató nyomtatványokat.